

Sarrera

Derrigorrezko hezkuntzaren xedea da pertsonaren garapen integral eta harmoniatsua, alderdi intelektual, afektibo eta sozialetan. Garapen horren funtsezko osagaia hezkuntza linguistiko eta literarioa da: hezkuntza linguistikoa hizkuntza gizarteko jardueraren arlo desberdinetan erabiltzeko gaitasuna izanen da; hezkuntza literarioa, berriz, gure kultur esparruko testu literario garrantzitsuak gaitasunez irakurtzeko behar diren trebetasun eta abilezien multzoa izanen da.

Irakasgai honen xedea da komunikatzeko gaitasuna garatzea. Komunikatzeko gaitasuna da gizarteko esparru desberdinetan modu egokian elkar eragiteko hizkuntzari buruz eduki behar diren ezagutzen eta erabilera-prozeduren multzoa. Jakintza horiek guztiak elkartrukeen lehenbizi-ko lekuan ageri diren printzipio eta arau sozialei dagozkien, edo testuek gure kulturaren dituzten forma konbentzionalei, edo multzo kohesionatu batean testuaren zatiak artikulatzen dituzten prozedurei, edo esanahia duten eta gramatikalki onargarriak diren esakuneak eraikitzeko bidea ematen duten arau lexiko-sintaktikoei, edo arau ortografikoei.

Hezkuntza literarioak aldez aurreko ikaskuntza multzo bat behar du, baina berariazko gaitasunak inplikatzeko, komunikazio literarioak berezko dituen ezaugarri batzuei zor zaizkienak, halaber hizkuntzaren erabilera literarioaren konbentzio propioei zor zaizkienak eta, azkenik, testu literarioak testuinguru kulturalarekin dituen erlazioei ere zor zaizkienak.

Komunikatzeko gaitasuna pentsamenduak, sentimenduak eta egitateak, ahoz zein idatziz, adierazteko eta interpretatzeko trebetasuna da, testuinguru sozial eta kulturalen sorta zabal batean - eskola, lana, etxea eta aisia. Lehen hizkuntzan (L1) ondoko ezagutzak, trebetasun edo abileziak eta jarrerak behar dira:

Ezagutzak	• Oinarrizko hiztegia, gramatika funtzionala eta estiloa eta hizkuntzaren funtzioak sendo ezagutzea. • Ahozko elkarreragin mota desberdinen (hizketaldiak, elkarrizketak, eztabaidak eta abar) eta ahozko hizkuntzaren estilo eta erregistro desberdinen oinarrizko ezaugarrien kontzientzia. • Komunikazioaren ezaugarri paralinguistikoak ulertzea (ahotsaren ezaugarriak, aurpegierak, keinu eta jarreraren sistemak). • Testu literario mota desberdinen kontzientzia (maitagarrien ipuinak, mitoak, elezaharrak, olerkiak, poesia lirikoa, antzerkia, ipuin laburrak, eleberrak) eta haien ezaugarri nagusien kontzientzia; halaber, testu-ez literarioen motak (curriculum vitae, formularioak, txostenak, editorialak, saioak, hitzaldiak eta abar) eta haien ezaugarri nagusiak. • Idatzizko hizkuntzaren (formala, ez-formala, zientifikoa, kazetaritzakoa, lagunartekoa eta abar) bereizgarriak ulertzea. • Hizkuntzak eta komunikazio moduek denboran zehar eta esparru geografiko, sozial eta komunikatibo desberdinetan duten aldagarritasunaren kontzientzia.
Trebetasunak edo abileziak	• Ahoz zein idatziz komunikatzeko trebetasuna, eta mezuak egoera ugaritan eta xede desberdinekin ulertzeko edo ulertarazteko trebetasuna. • Komunikazioak bere baitan hartzen du ahozko mezuak entzuteko eta ulertzeko trebetasuna, komunikazio egoera desberdinetan, eta argi eta zehatz hitz egiteko trebetasuna. Halaber, bere baitan hartzen du zerbait ulertarazteko gauza izan garen kontrolatzeko trebetasuna, bai eta komunikazio ingurune desberdinetan hizketaldi bat hasteko, hizketaldian aritzeko eta hizketaldiari amaiera emateko trebetasuna ere. • Era askotako testuak irakurtzeko eta ulertzeko trebetasuna, estrategia egokiak hartuz irakurketaren helburuaren arabera (informatzeko xedez irakurtzea, ikasteagatik edo plazer hutsarengatik irakurtzea) eta testu motaren arabera. • Era askotako testuak, xede desberdinekin, idazteko trebetasuna, idazteko prozesua kontrolatuz (zirriborrotik hasi eta zuzenketaraino). • Idatzizko informazioa, datuak eta kontzeptuak bilatu, jaso eta prozesatzeko trebetasuna, haiek ikasketetan erabiltzeko eta ezagutzak modu sistematikoan antolatzeko. Entzutean, hitz egitean, irakurtzean eta idaztean, informazio garrantzitsua eta garrantzirik gabekoa bereizteko trebetasuna. • Norberaren argudioak formulatzeko trebetasuna, ahoz nahiz idatziz, konbentzitzeko moduan, kontuan hartuz beste ikuspuntu batzuk, ahoz nahiz idatziz adierazitakoak. • Behar diren abileziak testu konplexuak idatziz nahiz ahoz (hitzaldiak, hizketaldiak, jarraibideak, elkarrizketak, eztabaidak) sortu, aurkeztu edo ulertzeko baliabideak (esate baterako, oharak, eskemak, mapak) erabiltzeko.
Jarrerak	• Hizkuntzarekiko jarrera positiboa garatzea, hura norbera eta kultura bera aberasteko balizko iturri bat dela aitortuz. • Beste batzuen iritzia eta argudioak jasotzeko jarrera, aurreiritzirik gabe, eta elkarrizketa kritiko eta eraikitzaileak edukitzeko jarrera. • Jendaurrean hitz egiteko konfiantza. • Adierazpenetan nolakotasun estetiko bat lortzearen ahaleginak egiteko jarrera, hitzen/esaldien zuzenketa tekniko hutsa gaingituz. • Literatura baloratzea. • Kulturen arteko komunikazioaren aldeko jarrera positiboa garatzea.

Azaldutakoaren antzera, bigarren hizkuntzen esparruan (L2), **komunikatzeko gaitasuna** da pentasamenduak, sentimenduak eta egitateak ulertzeko, adierazteko eta interpretatzeko gaitasuna, ahoz nahiz idatziz, testuinguru sozialen sorta egoki batean –lana, etxea, aisia, hezkuntza eta prestakuntza– hizkuntza desberdinetan, betiere norberaren desioen eta beharren arabera. Lehen hizkuntzaren (L1) oinarrizko elementu batzuk hartzen ditu, baina hizkuntzen gaitasun mailaren arabera aplikatuko dira:

Ezagutzak	• Hiztegiari eta gramatika funtzionalari, intonazioari eta ebakerari dagozkien ezagutzak. • Ahozko elkarreragin mota desberdinen kontzientzia izatea (esate baterako aurrez aurrekoa, telefono bidezko hizketaldiak, elkarrizketak eta abar). • Testu literarioen eta ez-literarioen sorta egokia ezagutzea (esate baterako, ipuin laburrak, olerkiak, egunkari eta aldizkarietako artikulak, web orriak, jarraibideak, gutunak, txosten laburrak eta abar). • Estilo eta erregistro desberdinen ezaugarri nagusiak ulertzea ahozko eta idatzizko hizkuntzan (formala, ez-formala, kazetaritzakoa, lagunartekoa eta abar). • Gizartearen konbentzioen, alderdi kulturalen eta esparru geografiko, sozial eta komunikatibo ezberdinetan hizkuntzak daukan aldagarritasunaren kontzientzia.
Trebetasunak	• Komunikazio egoeren sorta egoki bateko ahozko mezuak (gai ezagunak, interes pertsonalekoak edo eguneroko bizitzari buruzkoak) entzuteko eta ulertzeko trebetasuna. • Gai ezagunei, interes pertsonaleko gaiei edo eguneroko bizitzari buruzko gaiei buruzko elkarrizketak hasteko, mantentzeko eta bukatzeko trebetasuna. • Era askotako gaiei buruzko idatzizko testu ez-espezializatuak irakurtzeko eta ulertzeko trebetasuna; batzuetan, ezagutzen den arlo bateko testu espezializatuak irakurtzeko eta ulertzeko trebetasuna. Xede ezberdineko eta egoera askotako testu mota desberdinak idazteko trebetasuna. • Baliabideak egoki erabiltzea (esate baterako, apunteak, diagramak, mapak) ahozko edo idatzizko testuak ulertzeko edo sortzeko (esate baterako, hizketaldiak, jarraibideak, elkarrizketak, hitzaldiak). • Hizkuntza bat ikasteko jardura autonomoen aukera egoki batzuk abian jarri eta mantentzeko trebetasuna.
Jarrerak	• Desberdintasun kulturekiko sentiberatasuna eta estereotipoen aurkako erresistentzia. • Oro har, hizkuntzekiko (horien barne direla inguruko hizkuntzak, erregioetako hizkuntzak, gutxiengoaren hizkuntzak eta hizkuntza zaharrak, zeinuen hizkuntza eta abar) eta kulturen arteko komunikazioarekiko interesa eta jakin-mina.

Horrenbestez, gaitasun batek gauzatze efektibo eta zehatz batean artikulatzen diren ezagutzen, trebetasunen (egiten jakitea, egiteko trebetasunak ...) eta jarrearen konbinazio bat da. Osagai horien ikuspegi zatikako eta berezituaren aurka, hemen eta orain azpimarratu nahi da aplikazio praktikoetan haiek izan behar duten elkarreragin egokiaren garrantzia.

Informazioaren eta komunikazioaren teknologien bilakaera, garapen eta zabalkunde azkarrak berarekin ekarri du sekula ez bezalako areagotzea nazioarteko harremanetan. Gure gizartea, gainera, guztiz sarturik eta konprometiturik dago Europa eraikitzeke prozesuan, eta hartan, hizkuntza propioak eta hizkuntza komunitarioak ezagutzea gakoa da pertsonen zirkulazio askea eta estatutikideen arteko lankidetzakultural, ekonomiko, tekniko eta zientifikoa bideratzeko. Ikasleak prestatu egin behar ditugu, bada, gero eta nazioartekoagoa eta kulturaren eta hizkuntzaren arloan era askotakoa den mundu batean bizitzeko. Beste hizkuntza batzuk ikasteak komunikazioaren eta beste kulturak aintzat hartzearen mugak zabaltzen ditu. Hizkuntza berriak lehenetik ezagutzen diren beste hizkuntzak kontrastatzeko eta haien guztien osagaiak eta ezaugarriak hobeki ulertzeko balioko du, bai eta arlo desberdinetan komunikatzeko gaitasuna garatzeko ere. Ezinbestekoa da hizkuntzak balioestea eta aintzat hartzea.

Irakasgai honek oinarrizko gaitasunak barneratzeko egiten duen ekarpena

Irakasgai honetako curriculumak, helmuga gisa duenez hizkuntzaren bitartez giza jardueraren eremu desberdinetan elkarreragiteko gaitasuna garatzea, modu erabakigarrian laguntzen du ikasleek hizkuntza-komunikazioaren gaitasuna osatzen duten alderdi guztiak gara ditzaten. Gainera, hizkuntza jakin bat erabiltzeko trebetasunak eta estrategiak eta hizkuntza behaketaren xedetzat hartzeko gaitasuna, hizkuntza baten bitartez barneratzen diren arren, transferitu egiten dira eta beste hizkuntza batzuen ikasketan aplikatzen dira. Ikaskuntza hau lagungarria da, halaber, hizkuntza erabiltzeko gaitasuna, oro har, handitzeko.

Hitz egiten eta entzuten ikasten da, eta irakurtzen eta idazten, komunikazioko elkarreragine-rako, baina baita ere ezagutza berriak barneratzeko ere: hizkuntza, komunikaziorako tresna bat izateaz gainera, mundua irudikatzeko bitarteko bat ere bada, eta pentsamenduaren eta ezagutzaren oinarrian dago. Jakintzak eskuratzeak eta ezagutzak hizkuntzaren bidez eraikitzeak zuzeneko lotura du ikasten ikastea oinarrizko gaitasunarekin. Halaber, hizkuntzari buruz gogoeta egiteko edukiek jakintza kontzeptualen (metahizkuntza gramatikala) eta prozedurazko jakintzen (esakuneak analizatzeko, kontrastatzeko, zabaltzeko eta txikitzeko gaitasuna, mekanismo gramatikal batzuen erabilera kontzientearen bitartez, esakunearen elementu batzuk kendu eta gramatikalki baliokideak diren beste batzuk jartzea, ideia bera adierazteko eskema sintaktiko desberdinak erabiltzea, akatsen diagnosa egin eta haiei konponbidea ematea eta abar) multzo bat biltzen dute, eta eduki horiek guztiak barneratzen dira testuak ulertzeko eta sortzeko jardueren bitartez, testu horiek berrerabiltzen baitira ikaskuntza linguistikoa optimizatzeko, hau da, hizkuntza ikasten ikasteko.

Bestalde, hizkuntza erabiltzen ikastea da, halaber, arazoak analizatzen eta ebatzen ikastea, planak egitea eta erabakitze prozesuei ekitea, zeren eta hizkuntzaren funtzioetako bat geure jarduera erregulatu eta orientatzea baita. Hori dela eta, hizkuntza gaitasunak barneratzea lagungarri suertatzen da ekimen pertsonalean aurrera egiteko eta jardueraren beraren erregulazioan, autonomia gero eta gehiagorekin.

Irakasgaiak laguntzen du Informazioaren tratamendua eta gaitasun digitala gaitasunerako ere, zeren eta haren helburuetako bat izaten baita behar desberdinen arabera informazio muntaduna aurkitu eta hautatzeko ezagutzak eta trebetasunak ematea, bai eta haiek berrerabiltzeko norberaren ahazko eta idatzizko testuak sortzerakoan. Informazio horietako asko bilatzeak eta hautatzeak eskatuko du, adibidez, liburutegiak egoki erabiltzea edo Internet erabiltzea, eta bilaketa horiek gidaritzarekin egitea gaitasun digitala garatzeko bitarteko bat izanen da. Horretan laguntzen du, halaber, testuak osatzeari begira euskarri elektronikoak erabiltzeko aukera curriculumean sarturik egoteak, hartara eraginkortasun handiagoarekin heltzen ahal baitzaie idazteko prozesuan eragina duten eragiketa batzuei (plangintza, testua idaztea, berrikustea ...); izan ere, eragiketa horiek arlo honetako oinarrizko edukietan sartzen dira. Halaber, gaitasun hori garatzeko lagungarria izan daiteke irakasgai horretan komunikabide digital berriak erabiltzea, zeren eta idazketaren eta ezagutzen lankidetzazko erabilera inplikatzeko baitute.

Hizkuntzaren ikaskuntzak, komunikazio-gaitasunaren garapen gisa harturik, modu erabakigarrian laguntzen du gaitasun soziala eta herritartasuna garatzen, ulerturik gaitasun hori bizikidetasunerako, errespeturako eta pertsonen elkar ulertzeko gaitasunen eta trebetasunen multzoa dela. Izan ere, hizkuntza ikastea gainerakoekin komunikatzen, haiek transmititzen dutena ulertzen eta beste errealitate batzuetara hurbiltzen ikastea da. Bestalde, hezkuntza linguistikoak gaitasun horrekin estu lotutako osagai bat dauka: hizkuntzaren erabileren aniztasunaren eta hizkuntzen aniztasunaren konstatazioa, eta baloratzea hizkuntza guztiek balio bera dutela komunikazio eta irudikapen funtzioak betetzeko. Irakasgai honen bidez gaitasun honetan ere laguntzen da, hizkuntzak munduaren aurreiritzi eta irudi estereotipatuak nola transmititzen eta zehatzen dituen analizatzen den neurrian, hizkuntzaren erabilera baztertzailak errotik kentzen laguntzeko xedez.

Irakasgai honen barruan, obra literarioen irakurketak, interpretazioak eta baloratzeak modu nabarmenean laguntzen dute gaitasun artistikoa eta kulturala garatzen, ulerturik gaitasun hori hurbilketa bat dela ondare literarioa eta gizakiaren funtsezko kezken adierazpide diren gai batzuetara. Ekarpen hori garrantzitsuagoa izanen da agerpen literarioak aintzat hartze hori beste agerkari artistiko batzuekin –musika, pintura edo zinema, esate baterako– erlazionatzen den neurrian. Gaitasun honetan laguntzen da, halaber, ahaleginak eginez literaturaren mundu sozialak (egileak, kritikariak, liburuetarako sarbidea, liburu dendak, katalogoak edo gai literarioek prentsan duten presentzia) ikaslearendako zentzua eduki dezan.

Hizkuntzen tratamendu integratua

Trebetasun linguistikoek ez dute isolaturik funtzionatzen, elkar integratzen baitute eta elkarrekiko lotura baitute; desberdinak dira, baina batera dihardute komunikazioa lortzeko. Hori dela eta, gaitasun horien irakaskuntzak ere integratua izan behar du. Ulertzeko eta adierazteko gaitasunen garapenak ere orekatua izan behar du. Kontuan izan behar da komunikatzeko gaitasuna oinarritzko trebetasun linguistikoen batuketa dela, eta ez soilik trebetasun horien menperatze isolatua. Trebetasunen integrazioa ezinbestekoa da; batetik, hizkuntzen tratamenduaren aurretikoa da, eta, bestetik, tratamenduak irauten duen bitartean gauzatzen da.

Hizkuntza irudikatzeko eta komunikatzeko, sozializatzeko eta ikasteko bitarteko nagusia da; hori dela eta, ikaslearen prestakuntza integralaren gakoa da. Curriculumeko arlo guztiek hitzezko gaitasunen garapenean hartzen dute parte, eta guztiek eragina dute oinarritzko gaitasun linguistikoen hobekuntzan. Horren guztiaren osagarri gisa eta horrekin bat etorritik, irakasgai linguistikoek ikasleak laguntzen eta prestatzen dituzte lanerako eta ikasketarako teknikak garatzeko (oharrak hartu, eskemak, mapa semantikoak, laburpenak, azalpenak, argudiatu eta abar), eta teknika horiek ezinbestekoak dira arlo guztietan. Gainera, hizkuntzaren ikaskuntzak are esanahi handiagoa hartzen du arlo desberdinetako curriculum edukiak ikasteko bide bihurtzen baldin bada.

Nafarroako curriculumean hizkuntza desberdinak egoteak beharrezkoago egiten du haien arteko lan koordinatua eta integratua egitea, zeren eta hizkuntzak ez baitira era independentean garatzen gizabanakoan. Gaitasun linguistikoak aukera ematen du hizkuntzen arteko konparazioa eta alderaketa egiteko eta haien arteko eragina gerta dadin. Hizkuntza baten ezaguera hobetzeak hobekuntzak dakarzkie besteei; hizkuntza bakoitzean ikasten denak kontzientzia metalinguis-

tikoa handitzen du, eta ikaslearen garapen kognitiboa susta dezake. Ikasketa batzuk (ezagutzak, prozedurak, estrategiak) hizkuntza batean ikasi eta besteetara aldatzen ahal dira. Transferentzia horrek curriculum esparru bat eta hura sustatuko duen irakaslan bat behar ditu.

Gainera, kontuan hartu behar da hizkuntzek curriculumean hartzen duten papera desberdina dela hizkuntza ereduaren arabera (G, A edo D eredu), eta aintzat hartu behar da zein den ikasleak horietako bakoitzean duen hasierako gaitasuna eta gaitasun erreala. Bestalde, hizkuntzen erabilerak akademikoari dagokionez, lehen eta bigarren hizkuntzei buruz hitz egin daiteke (eta gerta daiteke Europar Batasuneko beste hizkuntza batzuk sartzea lehen hezkuntzako azken zikloan edo bigarren hezkuntzako aukerako irakasgai gisa; horiek, ikuspuntu akademikotik, hirugarren hizkuntza gisa hartu beharko lirateke). Lehen hizkuntzak xede du helburu konplexuagoak lortzea, metalinguistikoak horien barne direla -hizkuntzari buruzko gogoetari, lan komunikatiboei eta abarri buruzkoak- eta eskola ordu gehiago dauzka. Beste hizkuntzek ikuspegi berriak gehitzen dizkiete lehen hizkuntzei, baina haietan lan errazagoak egiten dira, eta lehen hizkuntzan erakutsitako oinarritzko prozesu eta estrategien praktikak zabaltzeko aukera ematen dute. Bestalde, ikasleen gaitasun linguistikoari dagokionez, ikasteko egoera ugari gerta daitezke (ama hizkuntzaz beste batean eskolatzen diren ikasleak, murgiltze eruedetan daudenak, hezkuntza premia bereziak dituztenak ...), eta haietarako berariazko proposamen didaktikoak beharko dira.

Hizkuntzen tratamendu integratuak metodologia bateratua eskatzen du. Koordinazioa are beharrezkoago egiten da ikastetxeen errealitate eleanitza ikusita, eta errealitate hori gero eta nabarmenagoa da beste hizkuntza batzuk dituzten ikasleen etorrerarekin eta Europar Batasuneko hizkuntzak gero eta lehenago sartzearekin. Horretarako, ezinbestekoa da hizkuntzetako irakasleen koordinazioa.

Izan ere, curriculum integratuak honakoak bideratuko ditu: ikaskuntzen elkarren osagarritasuna, hizkuntza bakoitzaren berariazko alderdi linguistikoei buruzko kontraste lana eta hizkuntza batean ikasitakoa besteetara transferitzeko eta haietan aplikatzeko eta orokortzeko lana. Horrenbestez, eduki asko (ezagutzak, prozedurak, estrategiak, jarrerak) eta ikuspegi metodologikoa berdinak dira curriculumeko hizkuntza guztietan.

Ikastetxeak eskolako hizkuntza guztiekiko –hizkuntza akademikoak nahiz girokoak izan– jarrera positiboa sustatu behar du, eta sustatu behar du, halaber, hizkuntzak hezkuntza lanaren berezko esparruetan erabil daitezen, bai ikasgela barruan (hizkuntzak irakasteko gelak, ikasle taldeak, hizkuntzen erregistroen aniztasuna ...), bai ikastetxean (hizkuntzen presentzia eskolako paisaian, patioko jardueretan, jarduera osagarrietan eta eskolaz kanpokoetan, familiekiko elkarreragina ...). Ingurunean ikasitakoa orokortzea eta erabiltzea bultzatu behar da, bai eta etapa eta ikastetxe desberdinen arteko koordinazioa ere.

Integrazioak bidea emanen du kontraesanak eta beharrik gabeko errepikapenak saihesteko, bai eta oharkabeko hutsuneak betetzeko ere. Bestelako onurak ere baditu: hizkuntza batean ikasitakoak besteetan duen oihartzuna; ezagutzen, prozesuen eta estrategien transferentzia edo indartzea; lan oinarritzkoenak eta beharrezkoenak gehiago praktikatzeko; aukera ematen du beste hizkuntza batzuetan eta beste hizkuntza batzuetatik abiatuta prozesu bat gauzatzeko moduari buruzko ikuspegi kontrastatua izateko, eta hizkuntza bakoitzak nola funtzionatzen duen ikusteko.

Erreferentziako Esparru Europar Bateratua (EEEB) eta Hizkuntzen Portfolio Europarra (HPE)

Azken hamarkadetan, Europako Kontseiluak ikerketa bat egin du berrogeita bat estatu kideetako linguistika aplikatuko eta pedagogiako adituekin. Lan horri esker, orain hizkuntzen irakaskuntzaren eta ikaskuntzaren helburuak eta metodologia, programen lanketa eta hizkuntza desberdinen ebaluazio irizpideak definitzen dituen oinarri bateratu bat dago.

EEEBak eta HPEak hizkuntzak ikasteko eta hiztunaren gaitasuna baloratzeko jarraibideak ezartzen ditu. Esparruak hizkuntza jakin bateko gaitasun komunikatiboaren garapenaren mailak definitzen ditu, esparru jakin bateko komunikazio helburu zehatz bat lortzeko egin beharrekoak gauzatzeko ikasleak behar duen gaitasunaren arabera. Agiri hori hizkuntza curriculumetarako gako-erreferentzia da.

Hizkuntzen Portfolio Europarra (HPE) irakaskuntza-ikaskuntza prozesurako laguntza-tresna bat da. Agiri pertsonal bat da, norberaren ikaskuntza, aurrerabidea eta ebaluazioa analizatzen laguntzen duena.

Eduki multzoak

Edukiak multzotan banatzeak ez du nahitaez adierazi nahi haien ordenatze sekuentzial edo hierarkikoa; izan ere, hizkuntzak ikasteari begira orokorrean onartzen den banaketa bat da, komunikatzeko trebetasunekin lotura zuzena duena. Eskuratu beharreko gaitasunaren konplexutasuna ere erakusten du.

Hizkuntzaren erabilerak lehenetasun bat izan behar du edukiak ikasi eta barneratzeko. Ikasgelako jarduerak komunikazio irizpideekin eta irizpide didaktikoekin hautatu eta gauzatu behar dira. Testuen produkzio gidatua –ahozko nahiz idatzizko testuak izan–, ereduak aurkeztuz edo analizatuz eta haien sormenezko imitazioa eginez edo haiek eraldatuz egindakoa, horrela xede eta egoera ezberdinei egokitzeko, baliabide eraginkorra izanen da trebetasunak (ahozko eta idatzizko adierazpena eta ulermena) integratzeko eta hizkuntzen tratamendu integratua lortzeko.

Testu mota desberdinak landuko dira, ahoz nahiz idatziz, etapa osoan zehar. Helburua izanen da ikasleek ikastetxean eta gizartean topatzen dituzten askotariko testu eta lanak hartzea. Curriculumeko beste hizkuntza batzuetan ikasitako testu-generoak berreskuratuko dira, eta lehendik landutako alderdiak sakonduko dira, bereziki gogoetari, komunikatzeko asmoari, diskurtsoaren elementuei eta gogoeta gramatikalaren alderdiei dagokienez.

Testuen tipologiari eta hizkuntza garatzen den testuinguruari dagokienez, ontzat ematen da ikasgelako komunikazio truke arruntak behin eta berriz agertuko direla hezkuntzaren etapa guztietan zehar: hizketaldiak, simulazioak, jarraibideak, galde-erantzunak, iruzkinak, gertakariei buruzko kontaerak. Lehen hizkuntzetan ematen den testu-tipologia, bigarrenetan ere aplikatuko da, baina irismen eta maila oinarrizkoago batez.

Edukien multzo bakoitzean, **trebetasunen eta estrategien** atala sartu da, eta hartan aurretik agertzen diren edukien hautapena garatuko da. Atal horrek ikasgelako jardueren plangintza erraztu eta zehaztu nahi du. Estrategiak irakatsi eta ikasi egiten direnez, lehentasuna eman behar zaio ikasleek hizkuntza desberdinetan egoera askotariko eta desberdinetara transferitu ditzaketen prozedura orokorrak garatu eta erabiltzeari. Estrategiak ez daude antolatuturik ez kronologikoki, ez garrantziaren arabera hurrenkeran ere.

Edukiak bost multzotan banatu dira:

1. multzoa. Entzutea eta ulertzea, hitz egitea eta hizketan aritzea.
2. multzoa. Irakurtzea eta idaztea.
3. multzoa. Hezkuntza literarioa (L1) Alderdi soziokulturalak eta kulturarteko kontzientzia (L2)
4. multzoa. Hizkuntzaren ezagueria.
5. multzoa. Hizkuntzaren ikaskuntzari buruzko gogoeta.

Trebetasun linguistikoei dagozkien eduki multzoak –ulertzea eta hitz egitea eta irakurtzea eta idaztea– bereizirik ageri dira curriculumean diskurtso mota bakoitzaren oinarriko alderdiak berariaz landu ahal izateko. Hala eta guztiz ere, ahozko erabilerak eta idatzizko erabilerak alderdi asko dituzte batera (aldez aurretik ezarritako gaia, edukiaren plangintza, sintaxia eta hiztegia, arau estandar bati lotuta egotea ...), eta komunikazio egoera ugarian erabilera bat baino gehiago konbinatzen dira, bi ikaskuntzak lotzeko eta biei elkar sendotzeko aukera emanez.

Ahozko erabilera ez-formalak –harreman ohikoa eta familiarra duten hizlarien arteko erabilera espontaneoak– bidea ematen du ondokoekin ohitzeko: elkartrukea gidatzen duten arau sozio-komunitarioekin, erregistro desberdinekin eta tokiko hizkerekin, hiztunek behar bezalako komunikazioa lortzeko eta estereotipoak eta aurreiritziak ezagutu eta kritikatzeko jokoan jartzen dituzten estrategiekin.

Trebetasun linguistiko horien ikaskuntza hizkuntzaren erabileraren esparru batzuetan garatzen da: esparru akademikoan, pertsonen arteko eta erakundeekiko harremanen esparruan eta komunikabideen eta informazioaren teknologien eremuan. Hizkuntza erabiltzeko egoera desberdinetan trebetasun linguistiko jakin batzuetara jotzen da, zeren eta testuen –ahozkoak eta idatzizkoak– ulermenak eta osaketak berariazko trebetasun eta estrategiak behar baitituzte, komunikatzeko elkartruke motaren, elkartruke hori gertatzen den testuinguru sozialaren eta erabiltzen den testu motaren arabera.

Multzo horiek derrigorrezko hezkuntzan zehar ikasteko, maila batzuk ezarri dira, diskurtso-praktikek ikasleen esperientzia linguistiko eta kulturalarekiko duten hurbiltasunaren arabera, testuen barneko antolamenduak duen konplexutasunaren arabera eta esleitutako lanen zaitasunaren arabera.

Testu literarioak irakurtzeko eta interpretatzeko –3. multzoa– berariazko ikaskuntza batzuk behar harko dira; horiek lehen hezkuntzan hasiko dira lantzen, errezitatzeekin, joko erretorikoekin,

ahozko literaturako testuak entzutearekin edo dramatizazioekin. Horrela, lehen hurbilketa bat egingen da oinarrizko konbentzio literarioetara eta obren eta haien testuinguru historikoaren arteko erlazioetara. Horrekin guztiarekin batera, irakurketaren plazerezko esperientziak eta testu literarioak birsortzea bideratuko dira. Hezkuntza literarioaren orientazio horrek jarraipena izanen du derrigorrezko bigarren hezkuntzan; orduan irakurtzeko azturak finkatuko dira, irakurketaren eta testu-birsorkuntzaren esparruetan izandako esperientziak ugalduko dira, eta konbentzio literarioei buruzko behaketa eta obren eta horien testuinguru historikoen arteko erlazioa sistematizatuko dira.

Bigarren hizkuntzetan, 3. multzoa *–Alderdi soziokulturalak eta kulturarteko kontzientzia–* lagungarri gertatzen da ikasleek ezagutu ditzaten kasuko hizkuntza hitz egiten den gizartearen ohiturak, harreman sozial motak eta berezitasunak; azken batean, beraienaz bestelako bizimoduak. Ezagutza horrek tolerantzia eta elkarren onartzea sustatzen du, beste errealitate sozial eta kultural batzuk ezagutzeko interesa areagotzen du eta kulturen arteko komunikazioa errazten du.

Bigarren hizkuntzetan, trebetasun linguistikoen multzoetan ageri da hezkuntza literarioa, hain zuzen ere testuen, trebetasun nahiz estrategien eta eduki kulturalen bitartez.

4. multzoak *–hizkuntzaren ezaguera–* eduki linguistikoak eta kontzeptu eta terminologia gramatikal batzuen barneratzea integratzen ditu. Multzo hau egotearen arrazoa da trebetasun linguistikoak eta komunikatzekoak barneratzeak berarekin dakarrela hizkuntzaren alderdi desberdinen gogoetazko erabilera: arau gramatikal eta ortografikoak; testuari kohesioa ematen laguntzen duten osagai morfosintaktikoak; eduki bera adierazteko erabil daitezkeen aukera sintaktiko desberdinak; hitzak osatzeko tresnak; dialektoak, erregistroak eta erabilera sozialak determinatzen dituzten faktoreak, eta abar.

Eduki linguistikoen irakaskuntza testuingurua emanez gauzatu behar da, hau da, modu praktikoa, zeren eta horrekin ikasleen trebetasunak eta produkzioak hobetu nahi baitira.

5. multzoan *–Hizkuntzaren ikaskuntzari buruzko gogoeta–* bilatzen da ikasleak ikasteko eta lan egiteko estilo pertsonal eta eraginkorra garatzea, estrategiak etengabe hobetzen joateko. Kontua da ikasleek gero eta hobeki jakitea nola eta noiz ikasten eta lan egiten duten gehiago. Halaber, lan egiteko eta ikasteko moduari buruzko gogoeta testuinguru batekin garatu behar da, gainerako eduki multzoetan aipaturiko lan eta jardurekin lotura estua gordez.

OHAR gehigarria, hirugarren hizkuntzak (L3): atzerriko bigarren hizkuntza sartzen denean, lehen hezkuntzan nahiz derrigorrezko bigarren hezkuntzan, hizkuntza horren edukiak kasuan kasuko etapako lehen mailetan bigarren hizkuntzarako ezarritakoak izanen dira, ikasleen ezaugarrien eta gaitasun linguistiko orokorraren arabera egin beharreko egokitzapenekin.

Euskara. A eredua (L2)

Helburuak

Etapa honetan, Euskara irakasgaiaren irakaskuntzak honako gaitasunak garatzea izanen du helburu:

1. Ahozko testu argietako eta hizkuntza estandarra erabiltzen den komunikazio egoera desberdinetako informazio orokorra eta berariazkoa entzun eta ulertzea, errespetuzko eta lankidetzazko jarrera hartuz.
2. Ahoz hitz egitea eta elkarreraginean jardutea komunikazioko ohiko egoeretan, modu ulergarri eta egokian eta autonomia handi samarrarekin: esperientziak, gertaerak, desioak eta asmoak deskribatzea, eta iritziak laburki justifikatzea edo planak azaltzea.
3. Ikasleen gaitasunetarako eta interesetarako egokia den maila bateko testuak irakurri eta ulertzea, informazio orokorra eta berariazkoa ateratzeko, eta irakurketa gozamenerako eta norberaren aberastasunerako iturri gisa erabiltzea.
4. Testu errazak idaztea helburu desberdinekin, era askotako gaiei buruz, kohesioa eta koherentzia lortzeko behar diren baliabideak erabiliz.
5. Hizkuntzaren oinarrizko osagai fonetiko, lexiko, egiturazko eta funtzionalak erabiltzea komunikazioko tes-tuinguru errealetan.
6. Ikaskuntzan autonomia garatzea, ikasteko prozesuei buruz gogoeta egitea eta hizkuntzara beste hizkun-tza batzuetan eskuratutako komunikazioko edukiak eta estrategiak transferitzea.
7. Ikasteko estrategiak eta eskura dauden bide guztiak (liburutegiak, informazioaren eta komunikazioaren te-knologiak eta abar) erabiltzea ahozko eta idatzizko informazioa lortu, hautatu eta aurkezteko.
8. Euskara eta hizkuntzak, oro har, baloratzea, jatorri, hizkuntza eta kultura desberdinetako pertsonen arte-ko komunikazioa eta elkar ulertzea bideratzeko, era guztietako bazterkeriak eta estereotipo linguistiko eta kulturalak saihestuz.
9. Nafarroako eleaniztasuna ezagutu eta errespetatzea, aldaera linguistikoen erabileraren aurrean jarrera po-sitiboa edukitzea eta hizkuntzekiko, hiztunekiko eta kulturarekiko errespetua izatea.
10. Hizkuntza aintzat hartzea informazioa eskuratzeko tresna gisa eta era guztietako edukiak ikasteko erre-minta gisa.
11. Dimentsio soziokulturala ezagutu eta lantzea.
12. Harbera izatea eta norberaren buruarekiko konfiantzako jarrera edukitzea ikasteko gaitasuna eta hizkun-tzaren erabilera direla eta.

Edukiak

1. multzoa. Entzutea eta ulertzea, hitz egitea eta hizketan aritzea

DBH1	DBH2
Entzutea - Ikasgelako jarduerekin lotura duten ahozko mezu laburrak entzun eta ulertzea: jarraibideak, galderak, iruzkinak, elkarrizketak, deskribapenak eta narrazio laburrak. - Entzuten denaren eduki orokorra iragartzea, hitzeko eta hitzez besteko elementuen laguntzarekin. - Ahozko testuetan eguneroko gaiei eta iragartzeko modukoak diren gaiei buruzko berariazko informazioa lortzea: zenbakiak, prezioak, ordutegiak, izenak edo lekuak, euskarri desberdinetan aurkeztuak.	Entzutea - Ikasgelako jardueretan ohiko jardueri buruz azaldutako mezuak entzun eta ulertzea. - Eguneroko gaiei eta era guztietako komunikabideetatik heldu eta iragartzeko modukoak diren gaiei buruzko ahozko testuetan informazio orokorra eta berariazkoa lortzea, hitzeko eta hitzez besteko elementuen laguntzarekin. - Ahozko mezuak ulertzeko estrategiak erabiltzea: hitzeko eta hitzez besteko testuingurua eta egoerari buruzko aldez aurreko ezagutzak erabiltzea, gako hitzak identifikatzea.
Hitz egitea eta hizketan aritzea - Ahozko testu laburrak sortzea, egitura logiko batekin eta ebakera egokiarekin, betiere eskema baten edo aldez aurretik prestaturiko materialen laguntzarekin. - Besteekin ahoz komunikatzea, egitura nahikoa errazekin, eguneroko bizitzako gaietatik hurbil dauden alderdiei buruz: kirolak, aisia, zale-tasunak, bidaiak musika, harreman pertsonalak eta abar. - Elkarrizketa labur eta errazetan parte hartzea ikasgelan bertan, bai eta norberaren bizipen eta interesekin loturiko egoeren simulazioetan ere. - Irakasleak eta ikaskideek ikasgelako jardueretan eskatutako informazioetarako egokiak diren erantzunak erabiltzea. - Komunikazioan etenak gainditzeko estrategiak garatzea, hitzeko eta hitzez besteko elementuak erabiliz gauzak ahoz adierazteko, bikoteka edo taldeka eginiko jardueretan: gauzak errepikatzeko eta argitzeko eskatzea, besteak beste.	Hitz egitea eta hizketan aritzea - Ahozko testu labur eta koherenteak sortzea norberaren intereseko gaiei buruz, ebakera egokiarekin. - Ikasgela barruko elkarrizketetan eta simulazioetan parte hartzea, komunikazioa lortzeko behar den ebakera eta intonazioa erabiliz. - Ikasgela barruko komunikazio egoeretan erantzun egokiak lortzea. - Komunikazio estrategiak erabiltzea komunikazioan gertatzen diren etenak gainditzeko eta komunikazioko elkartrukeei hasiera eta amaiera emateko.
Testuak - Deskribapenak: lekuak, gauzak, pertsonak (erretratu fisikoa eta izaeraren erretratua) eta abar. - Narrazio testuak. - Elkarrizketak: elkarrizketa. - Azalpen testuak: azalpena, laburpena, glosarioak, ondorioak eta abar.	Testuak - Argudiozko testuak: eztabaida, diskurtsoa eta publizitatea (deiak, iragarkiak). - Narrazio testuak (albisteak, narrazioak). - Azalpen testuak: definizioa, azalpena eta laburpena.

DBH3	DBH4
Entzutea • Testuinguru erreal eta simulatueta jarraibideak ulertzea. • Gai zehatz eta ezagunei buruzko aurreko mezuetatik informazio orokorra eta berariazkoa entzutea eta ulertzea. • Ikus-entzunezkoek emandako eta geldiro eta argitasunez ebakitako mezu errazak entzun eta ulertzea. • Ahozko mezuak ulertzeko estrategiak erabiltzea: hitzeko eta hitzez besteko testuingurua eta egoerari buruzko aldez aurreko ezagutzak erabiltzea; gako hitzak identifikatzea; hitz egiten duenaren asmoa identifikatzea.	Entzutea • Gai ezagunei buruzko hizketaldi errazen, argitasunez eta modu anolatuan emandakoen, esanahi orokorra eta berariazkoa ulertzea. • Pertsonen arteko komunikazioa ulertzea, unean bertan erantzun ahal izateko. • Ikus-entzunezko hedabideetan hizkuntza argi eta soilean ematen dituzten programak oro har ulertzea, eta haien datu garrantzitsuenak ere ulertzea. • Ahozko mezuak ulertzeko estrategiak erabiltzea: hitzeko eta hitzez besteko testuingurua eta egoerari buruzko aldez aurreko ezagutzak erabiltzea; gako hitzak identifikatzea; hitz egiten duenaren jarrera eta asmoa identifikatzea.
Hitz egitea eta hizketan aritzea • Era askotako gertaera, bizipen eta ezagutzei buruzko deskribapenak, narrazioak eta azalpen laburrak ahoz ematea. • Komunikazio helburu desberdinak dituzten eguneroko eta norberaren intereseko gaiei buruzko elkarrizketa eta simulazioetan parte hartzea. • Ikasgela barruko komunikazio egoeretan erantzun espontaneoak erabiltzea. • Elkarrizketaren konbentzio ohikoenak eta propioak gero eta autonomia handiagoarekin erabiltzea, komunikazio jardura errealetan eta simulatueta. • Elkarerraginean sorturiko zailtasunak gainditzeko komunikazio estrategiak gero eta autonomia handiagoarekin erabiltzea.	Hitz egitea eta hizketan aritzea • Era askotako bizipen, gertaera eta edukiei buruzko deskribapenak, narrazioak eta azalpenak ahoz ematea. • Komunikazio helburu desberdinak dituzten eguneroko eta norberaren intereseko gaiei buruzko elkarrizketa eta simulazioetan aktiboki parte hartzea, arintasun eta zuzentasun handi samarrarekin. • Ikasgela barruko komunikazio egoeretan erantzun espontaneo eta zehatzak erabiltzea. • Elkarrizketaren berezko konbentzioak erabiltzea, komunikazio jardura errealetan eta simulatueta. • Komunikatzeko estrategiak autonomiaz eta egokitasunez erabiltzea, elkarerraginari hasiera emateko, eusteko eta amaiera emateko.
Testuak • Narrazio testuak: kazetaritzakoak (elkarrizketa, albisteei buruzko artikulak, txostenak). • Azalpen testuak.	Testuak • Argudiozko testuak: iruzkinak, kontra-argudioak eta testu administratiboak (erreklamazioa, erregru-idazkia). • Azalpen testuak: hitzaldia.

DBH1	DBH2
Trebetasunak eta estrategiak Ahozkoaren ulermena • Aldez aurretik informazioa biltzea eta entzunen dena iragartzea. • Aktiboki entzutea, gainerako pertsonak eta haien iritziak errespetatuz. • Egoerari buruzko aldez aurreko ezagutzak eta hitzezko eta hitzez besteko testuingurua (ilustrazioak, tonua) erabiltzea, gai orokorra ezagutzea, entzuten denari buruzko oharak hartzea, hiztegian kontsulta egitea, irakasleari galdetzea eta abar. • Igorlearen asmoa harrapatzea. Hark antzemandakoak justifikatzea. Gai edo ideia orokorra identifikatzea. Egitateak eta iritziak bereiztea; errealitatea eta fikzioa bereiztea. • Berariazko informazioari buruzko galderei erantzutea (galdera zuzenak, inferentziak eta abar), funtsezkoa hautatzea (egitateak, pertsonaiak, lekua, denbora eta abar). • Testu mota identifikatzea: deskribapenak, narrazioak, elkarriketak, jarraibideak eta abar. • Norberaren ulermena baloratzea.	Trebetasunak eta estrategiak Ahozkoaren ulermena • Aldez aurretik informazioa biltzea eta entzunen dena iragartzea. • Aktiboki entzutea, gainerako pertsonak eta haien iritziak errespetatuz. • Ahozko mezuak ulertzeko oinarritzko estrategiak erabiltzea: mezu orokorra eta berariazko xehetasunak identifikatzea; izenburua mezuarekin lotzea; ezagutzen diren egiturak eta esanahiak ezagutu eta berrikustea eta abar. • Egoerari buruzko aldez aurreko ezagutzak eta hitzezko eta hitzez besteko testuingurua (ilustrazioak, tonua) erabiltzea, gai orokorra ezagutzea, entzuten denari buruzko oharak hartzea, hiztegian kontsulta egitea, irakasleari galdetzea eta abar. • Igorlearen asmoa harrapatzea. Hark antzemandakoak justifikatzea. Gai edo ideia orokorra identifikatzea. Egitateak eta iritziak bereiztea; errealitatea eta fikzioa bereiztea. Testutik ondorioak ateratzea eta haiek justifikatzea. • Berariazko informazioari buruzko galderei erantzutea (galdera zuzenak, inferentziak eta abar), funtsezkoa hautatzea (egitateak, pertsonaiak, lekua, denbora eta abar). • Ideia nagusiak laburbiltzea. • Norberaren ulermena baloratzea.

DBH3	DBH4
Trebetasunak eta estrategiak Ahozkoaren ulermena • Aldez aurretik informazioa biltzea eta entzuten dena iragartzea. • Aktiboki entzutea, gainerako pertsonak eta haien iritziak errespetatuz. • Ahozko mezuak ulertzeko oinarrizko estrategiak erabiltzea: mezu orokorra eta berariazko xehetasunak identifikatzea; izenburua mezuarekin lotzea; ezagutzen diren egiturak eta esanahiak ezagutu eta berrikustea eta abar. • Egoerari buruzko aldez aurreko ezagutzak eta hitzeko eta hitzez besteko testuingurua (ilustrazioak, tonua) erabiltzea, gai orokorra ezagutzea, entzuten denari buruzko oharrak hartzea, hiztegian kontsulta egitea, irakasleari galdetzea eta abar. • Igorlearen asmoa harrapatzea. Hark antzemandakoak justifikatzea. Gai edo ideia orokorra identifikatzea. Egitateak eta iritziak bereiztea; errealitatea eta fikzioa bereiztea. Testutik ondorioak ateratzea eta haiek justifikatzea. • Berariazko informazioari buruzko galderei erantzutea (galdera zuzenak, inferentziak eta abar), funtsezkoa hautatzea (egitateak, pertsonaiak, lekua, denbora eta abar). • Ideia nagusiak laburbiltzea. • Norberaren ulermena baloratzea.	Trebetasunak eta estrategiak Ahozkoaren ulermena • Aldez aurretik informazioa biltzea eta entzuten dena iragartzea, eta gero, entzuten denean, hori egiaztatzea. • Aktiboki entzutea, gainerako pertsonak eta haien iritziak errespetatuz. Koherentzia faltak eta egokitasun akatsak antzematea. Umore edo ironia elementuak antzematea. • Ahozko mezuak ulertzeko oinarrizko estrategiak erabiltzea: mezu orokorra eta berariazko xehetasunak identifikatzea; izenburua mezuarekin lotzea; ezagutzen diren egiturak eta esanahiak ezagutu eta berrikustea eta abar. • Egoerari buruzko aldez aurreko ezagutzak eta hitzeko eta hitzez besteko testuingurua (ilustrazioak, tonua) erabiltzea, gai orokorra ezagutzea, entzuten denari buruzko oharrak hartzea, hiztegian kontsulta egitea, irakasleari galdetzea eta abar. • Igorlearen asmoa harrapatzea. Hark antzemandakoak justifikatzea. Gai edo ideia orokorra identifikatzea. Egitateak eta iritziak bereiztea; errealitatea eta fikzioa bereiztea. Testutik ondorioak ateratzea eta haiek justifikatzea. • Berariazko informazioari buruzko galderei erantzutea (galdera zuzenak, inferentziak eta abar), funtsezkoa hautatzea (egitateak, pertsonaiak, lekua, denbora eta abar). • Ideia nagusiak laburbiltzea. • Norberaren ulermena baloratzea.

DBH1	DBH2
Ahozko adierazpena • Elkarriketaren dinamika aplikatzea parte hartzeko, txanda eskatzeko, errepikapenak edo argibideak eskatzeko, adostasuna edo desadostasuna adierazteko, norberaren ikuspuntua adeitasunez azaltzeko eta abarretarako. • Minutu batzuetako ahozko aurkezpen bat egitea ikasleari interesgarria zaion topiko bati buruz; alde zuretik prestatutako eskema eta material osagarriak eskuratuko zaizkio (ikus-entzunezko baliabideak eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak). Horri buruzko mahainguru labur bat egitea. • Azalpenaren entsegua egitea. • Ahozko autozuzenketa erabiltzea. • Bizikidetasun arauak eta besteen iritzia errespetatzea. • Norberaren eta besteen azalpenak objektiboki baloratzea. Irakaslearen laguntzarekin testuaren forma eta edukia hobetzeko moduak aurkitzea.	Ahozko adierazpena • Elkarriketaren dinamika aplikatzea parte hartzeko, txanda eskatzeko, errepikapenak edo argibideak eskatzeko, adostasuna edo desadostasuna adierazteko, norberaren ikuspuntua adeitasunez azaltzeko eta abarretarako. • Ahozko aurkezpen bat egitea landutako gai bati buruz, lehendik prestatu eta eskuratutako eskema eta material osagarriak erabiliz (ikus-entzunezko bitartekoak eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak), arreta berezia eskainiz edukiaren egituratzeari (konparaketa, lekuaren antolaketa, unitatea - atalak) eta entzuleen interesari eusten saiatuz. • Azalpenaren entsegua egitea. • Ahozko autozuzenketa erabiltzea. • Bizikidetasun arauak eta besteen iritzia errespetatzea. • Norberaren eta besteen azalpenak objektiboki baloratzea. Irakaslearen laguntzarekin testuaren forma eta edukia hobetzeko moduak aurkitzea.

DBH3	DBH4
Ahozko adierazpena • Elkarriketaren dinamika aplikatzea parte hartzeko, txanda eskatzeko, errepikapenak edo argibideak eskatzeko, adostasuna edo desadostasuna adierazteko, norberaren ikuspuntua adeitasunez azaltzeko eta abarretarako. Baliabide, hizkuntza eta funtzio linguistiko egokiak erabiltzea. • Ahozko aurkezpen bat egitea landutako gai bati buruz, lehendik prestatu eta eskuratutako eskema eta material osagarriak erabiliz (ikus-entzunezko bitartekoak eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak), arreta berezia eskainiz edukiaren egituratzeari (konparaketa, lekuaren antolaketa, unitatea - atalak) eta entzuleen interesari eusten saiatuz. • Azalpenaren entsegua egitea. • Esaten dena eta hura adierazteko bitartekoak unearen eta entzuleen arabera egokitzea, entzuleen arretari eusten saiatuz (enfasia, bolu-mena, tonua, entzuleen igurikapenak piztea: galderak, datu interesgarriak, umorea, ikusizko laguntzak ...) esan nahi dena birformulatuz. • Ahozko autozuzenketa erabiltzea. • Galderak egitea eta argibideak eskatzea, kortesiaz. • Taldeko jardueretan rol desberdinak hartzea: moderatzailea, eleduna, idazkaria. • Bizikidetasun arauak eta besteen iritziak errespetatzea. • Norberaren eta besteen azalpenak objektiboki baloratzea. Irakaslearen laguntzarekin testuaren forma eta edukia hobetzeko moduak aurkitzea.	Ahozko adierazpena • Elkarriketaren dinamika aplikatzea parte hartzeko, txanda eskatzeko, errepikapenak edo argibideak eskatzeko, adostasuna edo desadostasuna adierazteko, norberaren ikuspuntua adeitasunez azaltzeko eta abarretarako. Baliabide, hizkuntza eta funtzio linguistiko egokiak erabiltzea. • Ahozko aurkezpen bat egitea landutako gai bati buruz, lehendik prestatu eta eskuratutako eskema eta material osagarriak erabiliz (ikus-entzunezko bitartekoak eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak, adituen zitak, adibideak), arreta berezia eskainiz edukiaren egituratzeari (konparaketa, lekuaren antolaketa, unitatea - atalak) eta entzuleen interesari eusten saiatuz. • Azalpenaren entsegua egitea. • Gauzak argitasunez adieraztea, haria galdu gabe eta gidoiria behin eta berriz jo gabe. • Esaten dena eta hura adierazteko bitartekoak unearen eta entzuleen arabera egokitzea, entzuleen arretari eusten saiatuz (enfasia, bolu-mena, tonua, entzuleen igurikapenak piztea: galderak, datu interesgarriak, umorea, ikusizko laguntzak ...) esan nahi dena birformulatuz. • Ahozko autozuzenketa erabiltzea. • Galderak egitea eta argibideak eskatzea, kortesiaz. • Taldeko jardueretan rol desberdinak hartzea: moderatzailea, eleduna, idazkaria. • Bizikidetasun arauak eta besteen iritziak errespetatzea. • Norberaren eta besteen azalpenak objektiboki baloratzea. Irakaslearen laguntzarekin testuaren forma eta edukia hobetzeko moduak aurkitzea.

2. multzoa. Irakurtzea eta idaztea

DBH1	DBH2
Idatzizko testuak ulertzea - Jarduerak egoki ebazteko oinarrizko jarraibideak ulertzea. - Berariazko informazioak orokorrean ulertzea eta identifikatzea jatorrizko testu errazetan eta testu egokituetan; testuak paperean nahiz euskarri digitalean egonen dira eta adinaren arabera egokitutako gai desberdinei buruzkoak izanen dira, eta lotura izanen dute curriculumeko beste irakasgai batzuen edukiekin eta ingurunearekin (kirolak, aisia, zaletasunak, bidaiak, musika, harreman pertsonalak ...). - Adinaren, interesen eta gaitasun mailaren arabera egokitutako testuak autonomia handi samarrarekin irakurtzeko ekimena. - Idatzizko ezaugarri eta konbentzio batzuk ezagutzea eta haiek ahozko hizkuntzarenetatik bereiztea. - Irakurtzea, zentzua emanez, intonazioa zainduz, arintasunez, akats gehiegi egin gabe, hiztegiaren ezaguera ona erakutsiz.	Idatzizko testuak ulertzea - Testu errazak irakurri aurretik eta irakurri bitartean edukia iragar-tzea. - Testu mota batzuen informazio orokorra eta berariazkoa ulertzea, testuak paperean nahiz euskarri digitalean egon, jatorrizkoak nahiz egokituak izan, gai ezagunei buruzkoak nahiz curriculumeko beste irakasgai batzuetako edukiekin lotutakoak izan. - Irakurketa adierazkorra. Irakurtzea, zentzua emanez, intonazioa zainduz, arintasunez, akats gehiegi egin gabe, hiztegiaren ezaguera ona erakutsiz. - Testu luze samarrak autonomiaz irakurtzeko ekimena.
Idatzizko testuak sortzea - Idatzizko adierazpena garatzea, modu gidatuan, esate baterako esaldi eta paragrafo errazak osatuz edo aldatuz. - Testu laburrak osatzea, ohiko gaietara buruz (kirolak, aisia, zaletasunak, bidaiak, musika, harreman pertsonalak ...), kohesioa lortzeko oinarrizko elementuak erabiliz, komunikazio asmo desberdinekin, betiere ereduak erabiliz eta idatzizko testugintzaren prozesuan estrategia funtsezkoenak erabiliz (plangintza egitea, testualizatzea eta berrikustea). - Ortografiaren eta puntuazioaren oinarrizko arauak erabiltzea, eta haiek idatzizko komunikazioetan duten garrantzia aitortzea. - Testu idatziak, paperean nahiz euskarri digitalean, zaintzeko eta behar bezala aurkezteko interesa.	Idatzizko testuak sortzea - Idatzizko komunikazioetan hizkuntza formala eta ez-formala bereizten dituzten formula batzuk ezagutzea eta erabiltzen hastea. - Era guztietako testuak egitea -esate baterako, eguneroko edo ohiko gertaerei eta jardueri buruzko deskribapenak, bizipen pertsonalei buruzko narrazioak, jarraibideak, errezetak edo albisteak-, eredu laguntzarekin, kohesioaren oinarrizko elementuei begiratuz eta idatzizko testugintzaren funtsezko estrategiak erabiliz (plangintza egitea, testualizatzea eta berrikustea). - Hizkuntzaren hiztunekiko komunikazio pertsonala, posta bidez edo bitarteko informatikoak erabiliz, jasotako gutunei egokituz (tonua, informazioa eta abar). - Ortografiaren eta puntuazioaren oinarrizko arauak erabiltzea, eta haiek idatzizko komunikazioetan duten garrantzia baloratzea. - Testu idatziak, paperean nahiz euskarri digitalean, zaintzeko eta behar bezala aurkezteko interesa.
Testuak - Deskribapenak: lekuak, gauzak, pertsonak (erretratu fisikoa eta izaeraren erretratuak) eta abar. - Narrazio testuak. - Elkarriketak: elkarriketa eta komikia. - Azalpen testuak: azalpena, laburpena, glosarioak, ondorioak eta abar.	Testuak - Argudiozko testuak publizitate testuak eta iritzi-gutuna. - Narrazio testuak: kazetaritzako artikulua. - Azalpen testuak: definizioa, azalpena eta laburpena.

DBH3	DBH4
Idatzizko testuak ulertzea • Idatzizko testu baten edukia identifikatzea, hitzezko eta hitzez beste-ko elementuen laguntzarekin. • Testuen informazio orokorra eta berariazkoa ulertzea, testuak pape-rean nahiz euskarri digitalean egon; jatorrizko testuak izanen dira, in-teres orokorreko eguneroko gaiet buruzkoak eta curriculumeko beste irakasgai batzuetako edukiak lotutakoak. • Ulertzea ozenki irakurtzen denean, erritmo eta intonazio egokiek. • Ikasleen intereseko gaiekin loturiko testuak autonomiaz irakurtzea. • Iturri desberdinak erabiltzea, paperean, euskarri digitalean nahiz multimedia euskarrian, informazioa lortze aldera, irakasgaiak banaka nahiz taldeka lantzeko. • Irakurketarako estrategia desberdinak erabiltzea, testu-elementuen nahiz testuz beste-ko elementuen laguntzarekin, testuingurua eta hiztegiak erabiltzea, edo hitzak sortzeko arauak erabiltzea esanahiak inferitzeko.	Idatzizko testuak ulertzea • Idatzizko testu baten gaia identifikatzea, berarekin daukan testuin-guruaren laguntzarekin. • Mezuaren igorleak daukan asmoa identifikatzea. • Testuak modu orokorrean eta berariazkoan ulertzea, testu horiek pa-perean nahiz euskarri digitalean egon, interes orokorrekoak nahiz cu-riculumeko beste irakasgai batzuetako edukiak lotutakoak izan. • Ulertzea ozenki irakurtzen denean, erritmo eta intonazio egokiek. • Ikasleen intereseko gaiekin loturiko testu luzeagoak autonomiaz irakurtzea. • Iturri desberdinak erabiltzea, paperean, euskarri digitalean nahiz multimedia euskarrian, berariazko lanak egiteko informazioa lortze aldera. • Jada erabilitako irakurketa estrategiak finkatzea.
Idatzizko testuak sortzea • Idatzeko prozesuari buruz gogoeta egitea, arreta berezia eskainiz zi-rriborroak berrikusteari. • Testu erraz eta egituratuak gidapean egitea, ideien arteko erlazioa ar-gitasunez markatzeko kohesio elementu batzuk erabiliz eta idatzizko lanak egiteko prozesuaren oinarritzko estrategiak erabiliz (plangintza egitea, testualizatzea eta berrikuspena). • Testua (formala eta ez-formala) zuzenduta dagoen irakurleari egoki-tutako erregistroa gero eta autonomia handiagoaz erabiltzea. • Kasuko hizkuntzako hiztunekin komunikazio pertsonala izatea posta bidez nahiz baliabide informatikoak erabiliz. • Ortografia eta puntuazio marka desberdinak egoki erabiltzea. • Testu idatziak, paperean nahiz euskarri digitalean, zaintzeko eta be-har bezala aurkezteko interesa.	Idatzizko testuak sortzea • Era askotako testuak egitea, gaiaren eta testuinguruaren arabera lexikoarekin, behar diren kohesio elementuekin, ideien arteko erla-zioa argitasunez markatzeko, eta idatzizko lanak egiteko prozesua-ren oinarritzko estrategiak autonomiaz erabiliz (plangintza egitea, testualizatzea eta berrikuspena). • Testua (formala eta ez-formala) zuzenduta dagoen irakurleari egoki-tutako erregistroa autonomia handi samarrarekin erabiltzea. • Kasuko hizkuntzako hiztunekin komunikazio pertsonala izatea posta bidez nahiz baliabide informatikoak erabiliz. • Ortografia eta puntuazio marka desberdinak zuzen erabiltzea. • Testu idatziak, paperean nahiz euskarri digitalean, zaintzeko eta be-har bezala aurkezteko interesa.
Testuak • Azalpen testuak: erreportajea, elkarriketa eta abar.	Testuak • Eguneroko bizitzako eta gizarte harremanetako gaiet buruzko era as-kotako testuak: curriculum vitae, eskabidea, erregua, posta elektro-nikoa, erreklamazioa eta abar. • Argudiozko testuak: ikuspuntua eta kontraargudiatzea.

DBH1	DBH2
Trebetasunak eta estrategiak Idatziazen ulermena • Aldez aurretik informazioa biltzea eta irakurriko dena iragartzea. • Irakurketarako estrategia egokiak aplikatzea: analisia (irakurtzea, azpimarratzea, oharrak hartzea) eta sintesia (laburpenak). • Irakurriaren ulermenaren oinarritzko estrategiak erabiltzea: testu baten gaia identifikatzea testu-elementuen eta testuaz besteko elementuen laguntzarekin, aldez aurreko ezagutzak erabiltzea, esanahiak testuinguruaren arabera inferitzea, edo ezagutzen diren hizkuntzetan antzeko hitz edo esaldiak konparatuz; hiztegia kontsultatzea, irakasleari galdetzea eta abar. • Testuaren ezaugarriak, atalak eta antolaketa identifikatzea. • Irakurketa adierazkorra. Irakurtzea zentzua emanez, intonazioa zainduz, arintasunez, akats gehiegi egin gabe. • Ezagutza morfosintaktikoak (deixia, aditzaren denbora eta aspektua) eta lexikoak (sinonimia, hiperonimia, hitz-elkarketa eta hitz-eratorpena). • Testuetako denborazko markagailuak eta lokailuak ezagutzea. • Testuaren edukia baloratzea.	Trebetasunak eta estrategiak Idatziazen ulermena • Aldez aurretik informazioa biltzea eta irakurriko dena iragartzea. • Irakurketarako estrategia egokiak aplikatzea: analisia (irakurtzea, azpimarratzea, oharrak hartzea) eta sintesia (laburpenak). • Irakurriaren ulermenaren estrategiak erabiltzea: testu baten gaia identifikatzea testu-elementuen eta testuaz besteko elementuen laguntzarekin, aldez aurreko ezagutzak erabiltzea, esanahiak testuinguruaren arabera eta ikusizko elementuen bitartez inferitzea, edo ezagutzen diren hizkuntzetan antzeko hitz edo esaldiak konparatuz; hiztegia kontsultatzea modu espontaneoan. • Planteaturiko lana egiteko garrantzizkoa den informazioa aurkitzea, orokorra nahiz xehetasunezkoa izan, eta garrantzizkoa ez den informaziotik bereiztea. • Testuaren zatiak ezagutzea: testu desordenatu bat ordenatzea. • Irakurketa adierazkorra. Irakurtzea zentzua emanez, intonazioa zainduz, arintasunez, akats gehiegi egin gabe. • Ezagutza morfosintaktikoak (deixia, aditzaren denbora eta aspektua) eta lexikoak (sinonimia, hiperonimia, hitz-elkarketa eta hitz-eratorpena). • Testuetako denborazko markagailuak eta lokailuak ezagutzea. • Testu errazen edukia eta forma konparatzea. • Testuaren edukia baloratzea.
Idatzizko adierazpena • Testuen plangintza egitea eta haiek osatzea: proiektua, eskema, zirriborroa, idazketa, berrikuspena, edizioa. • Testuak lantzea denborazko markatzaile, lokailu eta aditz-denbora egokiak erabiliz. • Testu bat berridaztea jarraibide batzuen arabera (narratzailea, testu mota, egitura mota aldatzea eta abar). • Letra argi eta irakurgarriaz idaztea, aurkezpen txukunarekin. • Norberaren baliabideak edo kontsultako baliabideak (hiztegiak, irakaslea eta abar) erabiltzea norberaren akatsak zuzentzeko. • Norberaren eta besteen produkzioa objektiboki baloratzea. Irakaslearen laguntzarekin testuaren forma eta edukia hobetzeko moduak aurkitzea.	Idatzizko adierazpena • Testuen plangintza egitea eta haiek osatzea: proiektua, eskema, zirriborroa, idazketa, berrikuspena, edizioa. • Testuak lantzea denborazko markatzaile, lokailu eta aditz-denbora egokiak erabiliz. • Testu, esaldi eta paragrafo errazak aldatzea, berrantolatzea, berridaztea (narratzailea, testu mota, egitura eta abar aldatuz). • Publizitate eta argudiozko testuak osatzea, ereduak imitatuz. • Letra argi eta irakurgarriaz idaztea, aurkezpen txukunarekin. • Norberaren baliabideak edo kontsultako baliabideak (hiztegiak, irakaslea eta abar) erabiltzea norberaren akatsak zuzentzeko. • Norberaren eta besteen produkzioa objektiboki baloratzea. Irakaslearen laguntzarekin testuaren forma eta edukia hobetzeko moduak aurkitzea.

DBH3	DBH4
Trebetasunak eta estrategiak Idatziaren ulermena • Aldez aurretik informazioa biltzea eta irakurriko dena iragartzea. • Irakurketarako estrategia egokiak aplikatzea: analisisa (irakurtzea, azpimarratzea, oharrak hartzea) eta sintesia (laburpenak, eskemak). • Irakurketarako estrategia desberdinak erabiltzea, testu-elementuen nahiz testuz besteko elementuen laguntzarekin, testuingurua eta hiztegiak erabiliz, edo hitzak sortzeko arauak (elkarketa eta eratorpena) erabiliz esanahiak inferitzeko. • Esanahiak inferitzea testuinguruko elementuak eta elementu linguistikoak interpretatuz: izenburua, ilustrazioak, formatua, kokapena, hitzen osatzea eta abar. • Ideia nagusiak eta bigarren mailakoak bereiztea; testu bateko egitateak eta iritziak ezagutzea, eta egilearen komunikazio asmoa eta erabiltzen dituen baliabide linguistikoak identifikatzea. • Irakurketa adierazkorra. Irakurtzea zentzua emanez, intonazioa zainduz, arintasunez, akats gehiegi egin gabe. • Ezagutza morfosintaktikoak (deixia, aditzaren denbora eta aspektua) eta lexikoak (sinonimia, hiperonimia, hitz-elkarketa eta hitz-eratorpena). • Testuetako denborazko markagailuak eta lokailuak ezagutzea. • Testuaren edukia baloratzea.	Trebetasunak eta estrategiak Idatziaren ulermena • Aldez aurretik informazioa biltzea eta irakurriko dena iragartzea. • Jada erabilitako irakurketa estrategiak finkatzea. • Irakurketa adierazkorra. Irakurtzea zentzua emanez, intonazioa zainduz, arintasunez, akats gehiegi egin gabe. • Ezagutza morfosintaktikoak (deixia, aditzaren denbora eta aspektua) eta lexikoak (sinonimia, hiperonimia, hitz-elkarketa eta hitz-eratorpena). • Testuetako denborazko markagailuak eta lokailuak ezagutzea. • Testuaren atalak eta haien arteko erlazioa identifikatzea (lekua-denbora, logika eta abar). • Testu mota desberdinetako ideia nagusiak eta bigarren mailakoak ateratzea, egitateak eta iritziak bereiziz, eta egileak azalduko argudio nagusiak identifikatzea. • Egileak bere asmoak, ikuspuntuak eta abar islatzeko prozedurak ezaugu eta identifikatzea. • Testu formalak identifikatzea (curriculum vitae, aurkezpen gutuna, eskabidea, erreklamazioa eta abar). • Testuen edukia eta forma konparatzea. • Testuaren edukia baloratzea.
Idatzizko adierazpena • Testuen plangintza egitea eta haiek osatzea: proiektua, eskema, zirriborroa, idazketa, berrikuspena, edizioa. • Informazioa iturri desberdinetan bilatzea (bibliografikoak, ikus-entzunezkoak digitalak) eta lan bat egiteko ezinbestekoa den informazioa hautatzea. • Testu baten plangintza egitea eta hura sortzea, honakoak kontuan hartuz: koherentzia, kohesioa, zuzentasun gramatikala, aberastasuna eta aniztasuna eta ortografia (berrikuspen orri baten laguntzarekin). • Letra argi eta irakurgarriaz idaztea, aurkezpen txukunarekin. • Norberaren baliabideak edo kontsultako baliabideak (hiztegiak, irakaslea eta abar) erabiltzea norberaren akatsak zuzentzeko. • Norberaren eta besteen produktzioa objektiboki baloratzea. Irakaslearen laguntzarekin testuaren forma eta edukia hobetzeko moduak aurkitzea.	Idatzizko adierazpena • Testuen plangintza egitea eta haiek osatzea: proiektua, eskema, zirriborroa, idazketa, berrikuspena, edizioa. • Informazioa iturri desberdinetan bilatzea (bibliografikoak, ikus-entzunezkoak digitalak) eta lan bat egiteko ezinbestekoa den informazioa hautatzea. • Testu baten plangintza egitea eta hura sortzea, honakoak kontuan hartuz: koherentzia, kohesioa, zuzentasun gramatikala, aberastasuna eta aniztasuna eta ortografia (berrikuspen orri baten laguntzarekin). • Argudiozko testuen plangintza egitea eta haiek idaztea, ikuspuntu baten aldeko edo kontrako arrazoiak emanez. • Eguneroko bizitzako eta gizarte harremanetako gaiei buruzko testuen plangintza egitea eta testu horiek idaztea: curriculum vitae, eskabidea eta abar, eredu erreala imitatuz. • Letra argi eta irakurgarriaz idaztea, aurkezpen txukunarekin. • Norberaren baliabideak edo kontsultako baliabideak (hiztegiak, irakaslea eta abar) erabiltzea norberaren akatsak zuzentzeko. • Norberaren eta besteen produktzioa objektiboki baloratzea. Irakaslearen laguntzarekin testuaren forma eta edukia hobetzeko moduak aurkitzea.

3. multzoa. Alderdi soziokulturalak eta kulturarteko kontzientzia

DBH1	DBH2
- Hizkuntza ikasgelan komunikatzeko tresna bat, era askotako edukiak ikasteko erreminta bat eta gizartean erabiltzekoa dela ezagutu eta baloratzea. - Hizkuntzarekin loturiko ohitura kultural propioak identifikatzea. - Gizarteko elkartrukeetan kortesia formula egokiak erabiltzea. - Ezaugarri historiko eta geografiko batzuk ezagutzea, bide desberdinetatik informazioa lortuz: besteak beste, Interneten bidez, eta informazioaren eta komunikazioaren bestelako teknologien bitartez. - Bertako literatur eta arte produkzioak ezagutzea; esate baterako, bertsoak, atsotitzak, olerkiak, abestiak, aho-korapiloak, asmakizunak eta narrazioak. - Kasuko hizkuntzako hitzunekin edo ikasleekin komunikatzeko elkartrukeak gauatzeko interesa eta ekimena, papera nahiz euskarri digitalak erabiliz.	- Hizkuntza ikasgelaz kanpo komunikatzeko tresna bat dela ezagutu eta baloratzea. - Hizkuntza hitz egiten den lekuko eguneroko bizitzako ohitura eta ezaugarriak identifikatzea eta haiekiko errespetua izatea. - Gizarteko elkartrukeetan kortesia formula egokiak zabaltzea. - Gertaera historikoak eta alderdi geografiko edo literarioak ezagutzea, informazioa bide desberdinetatik lortuz; besteak beste, Internet eta informazioaren eta komunikazioaren bestelako teknologien bitartez. - Kasuko hizkuntzako hitzunekin edo ikasleekin komunikatzeko elkartrukeak gauatzeko interesa eta ekimena, papera nahiz euskarri digitalak erabiliz. - Bertako literatur eta arte produkzioak ezagutzea; esate baterako, bertsoak, atsotitzak, olerkiak, abestiak, aho-korapiloak, asmakizunak eta narrazioak.

DBH3	DBH4
• Baloratzea hizkuntza leku desberdinetako beste pertsona batzuekin komunikatzeko bide bat dela. • Kulturetako azturetan, usadioetan, jarreretan eta baloreetan dauden antzekotasunak eta desberdintasunak identifikatzea eta haiekiko errespetua izatea. • Komunikazioko egoera jakin batzuei lotutako formula linguistikoak egokitasunez erabiltzea (kortesia, adostasuna, desadostasuna ...). • Bertako literatur eta arte produkzioak ezagutzea; esate baterako, bertsoak, atsotitzak, olerkiak, abestiak, aho-korapiloak, asmakizunak eta narrazioak. • Kultur elementu aipagarrienak ezagutzea: mitologia, literatura, artea, musika, zinema ... informazioa bide batetik baino gehiagotatik lortuz; besteak beste, Internetetik eta informazioaren eta komunikazioaren beste teknologia batzuetatik. • Kasuko hizkuntzako hiltunekin edo ikasleekin komunikatzeko elkartrukeak gauzatzeko interesa eta ekimena, papera nahiz euskarri digitalak erabiliz.	• Euskarak Nafarroan duen garrantzia baloratzea. • Euskal kulturaren ohitura, arau, jarrera eta baloreetako ezaugarri aipagarrienak identifikatzea eta norberarenez besteko patroi kulturalak errespetatzea. • Komunikazioko egoera jakin batzuei lotutako formula linguistikoak egokitasunez erabiltzea: kortesia, adostasuna, desadostasuna ... • Bertako literatur eta arte produkzioak ezagutzea; esate baterako, bertsoak, atsotitzak, olerkiak, abestiak, aho-korapiloak, asmakizunak eta narrazioak. • Euskara hitz egiten den eskualdeetako kultur elementu aipagarrienak ezagutzea: literatura, artea, musika, zinema ... informazioa bide batetik baino gehiagotatik lortuz; besteak beste, Internetetik eta informazioaren eta komunikazioaren beste teknologia batzuetatik. • Kasuko hizkuntzako hiltunekin edo ikasleekin komunikatzeko elkartrukeak gauzatzeko interesa eta ekimena, papera nahiz euskarri digitalak erabiliz. • Beste kultura batzuetako pertsonen harremanak dakarren aberastasun pertsonala baloratzea.

4. multzoa. Hizkuntzaren ezagueria

DBH1	DBH2
- Errazen iragar daitezkeen eguneroko egoerekin loturiko egitura eta funtzio oinarritzako erabiltzea. - Hizkuntzaren erabileran, oinarritzako elementu morfologiko ohikoenak identifikatzea: izena, aditza, adjektiboa, adberbioa, erakuslea eta abar. - Izenaren eta adjektiboaren artean bereiztea; haien deklinabidea <i>nor</i>, <i>nolakoa(k)</i>, <i>nork</i>, <i>nori</i> eta <i>noren</i> kasuetan, pluralean. <i>Non</i>, <i>nondik</i>, <i>nora</i> eta <i>nongoa(k)</i> kasuen deklinabidea pluralean. - Izenordain pertsonalak ezagutzea, <i>nor</i>, <i>nork</i>, <i>nori</i> eta <i>noren</i> kasuetan, singularrean eta pluralean; erakusleen deklinabidea <i>nor</i>, <i>nork</i>, <i>nori</i>, <i>noren</i>, <i>non</i>, <i>nondik</i>, <i>nora</i> eta <i>nongoa(k)</i> kasuetan; galdeztzaileen deklinabidea. - Lekua adierazteko gehien erabiltzen diren postposizioak ezagutzea. <i>noren</i> gainean, <i>noren</i> ondoran, <i>noren</i> azpian eta abar. - Modua, lekua eta denbora adierazteko gehien erabiltzen diren adberbioak aztertzea. - Testuinguru zehatz eta egunerokoei eta curriculumeko beste arlo batzuetako edukiei dagozkien adierazpide arruntak, esaera errazak eta lexikoa erabiltzea; esate baterako, familia barneko harremanak, eskolako funtzionamendua, etxea, sukaldeko errezetak, eguraldia (eguraldiaren iragarpenak), oporretarako planak, egoera fisikoa eta aldarteak, kulturekin loturiko jai nagusiak, herri eta hirien izenak. <i>tz/ts</i> eta <i>z/s</i> bereiztea. - Hitzen eta esaldien erritmoarekin eta intonazioarekin loturiko oinarritzako patroiak ezagutu eta erabiltzea. - Aditzaren aspektu desberdinen bereizketan sakontzea. - Ikastea eta erabiltzea aditz laguntzailearen indikatibozko orainaldiko eta lehenaldiko paradigmak, <i>nor</i>, <i>nor-nork</i> (nor 3. pertsona) eta <i>nor-nori</i> (nor 3. pertsona) kasuetan. <i>Egō</i>, <i>joan</i>, <i>etorri</i> eta <i>ibili</i> aditz trinkoak ezagutzea, indikatibozko orainaldian eta lehenaldian. - Perpaus elkartuak ezagutzea: perpaus osagarriak, baieztokoak nahiz ezeztokoak (-<i>ela</i>, -<i>enik</i>), kausazkoak (-<i>elako</i>), helburuzkoak (-<i>t(z)eko</i>, -<i>t(z)era</i>), emendiozkoak (<i>eta</i>, <i>ere</i>), konparaziozkoak (baino-ago, <i>bezain</i>), denborazkoak (<i>aurretik</i>, <i>baino lehen</i>, <i>eta gero</i>, <i>ondoren</i>) eta adbertsatiboak (<i>baina</i>).	- Hizkuntzaren erabileran, elementu morfologikoak identifikatzea: izena, aditza, adjektiboa, adberbioa ... Izenen eta adjektiboaren deklinabidea ezagutzea, <i>norekin</i> eta <i>norentzat</i> kasuetan, pluralean; <i>zerez</i>, <i>noraino</i>, <i>norantz</i> kasuetan singularrean eta pluralean eta <i>zerezkoa(k)</i> kasuan. - Jakitea izenordain pertsonalak, <i>norekin</i> eta <i>norentzat</i> kasuetan eta izenordain erakusleak <i>norekin</i>, <i>norentzat</i>, <i>zerez</i>, <i>noraino</i> eta <i>norantz</i> kasuetan. - Aditz laguntzailearen indikatiboko orainaldiko eta lehenaldiko <i>nor-nori-nork</i> paradigma erabili eta ikastea. - Postposizio batzuk ezagutzea: lekua adierazteko postposizio ohikoenak, bai eta ondoko postposizioak ere: <i>nori esker</i>, <i>nori buruz</i>, <i>noren alde</i>, <i>noren kontra</i>, <i>noren bila</i>, <i>nora arte</i>, <i>nondik behera</i>, <i>nondik/noiztik aurrera</i> eta abar. - Modua, lekua eta denbora adierazteko gehien erabiltzen diren adberbioak ikastea. - Aditz lokuzioak ezagutzea: ahal izan, ezin izan, nahi izan, behar izan, balio izan, komeni izan, beharrezkoa izan eta abar. - Jakin eta eduki aditz trinkoak ikastea, lehenaldian, eta eraman eta ekarri aditz trinkoak orainaldian. - Aditzaren aspektu desberdinen bereizketan sakontzea. - Adierazpide arruntak, esaerak eta testuinguru jakin batzuetarako, eguneroko testuinguruetarako eta curriculumeko beste irakasgai batzuen edukietarako lexiko egokia zabaltzea: paisaia, lanerako tresnak, lana; geografiarekin, literaturarekin, historiarekin eta abarrekin loturiko lexikoa. - Hitz flexiboak eta ez-flexiboak bereiztea, eta gramatikaren kategoria desberdinak eta hitzak osatzeko mekanismoak ezagutzea (elkarketa eta eratorpena). - Egitura eta funtzio ohikoenak erabiltzea: perpaus osagarriak (-<i>t(z)ea</i>), konparaziozkoak (baino ...-ago(a)/ak), bezain, baino ...gehiago/gutxiago, adina), zehar galderak, emendiozkoak (<i>eta</i>, <i>ere</i>, <i>ere bai</i>, <i>ere ez</i>), adbertsatiboak (hala ere, ordea), erlatibozkoak (-<i>tako(-dako)</i>, -<i>(r)iko</i>, -<i>en</i>), kausazkoak (-<i>elako</i>, <i>bait-</i>), denborazkoak (-<i>takoan</i>, -<i>enean</i>), banatzaileak (<i>bai ...bai</i>) eta moduzkoak (<i>bezala</i>, <i>moduan</i>). - Ordena baieztoko eta ezeztoko esaldietan eta galderetan.

DBH3	DBH4
- Norberaren intereseko eta interes orokorreko gaiei, eguneroko gaiei eta curriculumeko beste irakasgai batzuen edukiekin loturiko gaiei buruzko adierazpide komunak, esaerak eta lexikoa gero eta autonomia handiagoarekin erabiltzea: sentimenduak, zaletasunak, lana, aisia, giza gorputzaren barneko atalak; medikuntzarekin, zinemarekin, prentsarekin loturiko terminologia; iritziak, beharrak, gustuak eta abar adierazteko moduak. - Antonimoak, “kalko okerrak” eta hitz atzizkidun ohikoenak identifikatzea. - Izenak eta adjektiboak singularrean eta pluralean deklinatzea, honako kasutan: norengan, norengandik, norengana, norenganaino eta norenganantz. - Izenordain pertsonal eta erakusleen deklinabidea jakitea, honako kasutan: norengan, norengandik, norengana, norenganaino eta norenganantz. - Izenordain zehaztugabeak ezagutzea: edonor, edozein, norbait, inor, eta abar. - Adberbio zehaztugabeak erabiltzea: edonon, nonbait, inon ... - Elkar, elkarri, elkarren, elkarrekin erabiltzea. - Postposizioak: nondik at, nondik kanpora, noren esku, noren arabera, noren orde, noren parean, noren bitartez eta abar. - Nor-nork eta nor-nori-nork bereiztea. Aginteraren (zaitez, ezazu, itzazu ...) eta ahalezkoaren (naiteke, daiteke ...) aditz forma ohikoenak erabiltzea. - Ekarri eta eraman aditz trinkoak, lehenaldian, ikastea. - Aditzaren aspektuen bereizketan sakontzea; halaber, aditz-lokuzioen aspektuan sakontzea. - Ordena baiezeko eta ezezeko esaldietan eta galderetan. - Komunikazio egoera desberdinekin loturiko egiturak eta funtzioak erabiltzea: adbertsatiboak (<i>hala ere, ordea, aldiz, ostera, berriz</i>), banatzaileak (<i>nola ...hala, zein ...zein, batetik ...bestetik</i>), emendiozkoak (<i>baita ...ere, ezta ...ere, ere bai, ere ez</i>), erlatibozko perpausak (<i>-tako, -takoak ..., -(r)ikoa, -(r)ikoak ...; -ena, -enak ...</i>), kausazkoak (<i>-t(z)egatik, -enez gero</i>), baldintzazkoak (<i>ba-, -ez gero, -t(z)ekotan, ezean</i>), kontzesiboak (<i>nahiz eta ... -en, -en ...arren, -agatik ere, ba- ...ere</i>), denborazkoak (<i>-en bitartean, -en bakoitzean, -en guztietan</i>), moduzkoak (<i>-en bezala, -en moduan, -enez, -ela(rik), arabera</i>) eta ondoriozkoak (<i>hain ..., hainbeste ...</i>).	- Norberaren intereseko eta interes orokorreko gaiei, eguneroko gaiei eta curriculumeko beste irakasgai batzuen edukiekin loturiko gaiei buruzko adierazpide komunak, esaerak eta lexikoa erabiltzea: kultura (literatura, artea, musika, zinema), merkataritza, gizarte harremanak, komunikabideak, ingurumena, ospakizunak, mundu akademikoa, lan mundua eta abar. - Ondokoak ezagutzea: antonimoak, sinonimoak, kalko okerrak eta hitzak atzizkien bidez nola sortu. - Aditz laguntzailearen indikatiboko orainaldiko eta lehenaldiko nor-nork paradigma (pertsona guztiak) ikasi eta erabiltzea. Ahalezkoaren forma ohikoenak erabiltzea (<i>naiteke, dezaket, ditzaket ...</i>). - Aurretik ikasitako aditz trinkoak errepasatzea eta erabili aditza orainaldian eta lehenaldian ikastea. - Izenen, adjektiboen, izenordain pertsonalen eta erakusleen deklinabidea errepasatzea. “Mugagabearen” erabilera oinarritzkoa. - Izenordain zehaztugabeen deklinabidea jakitea, <i>nork, nori, noren, norekin eta norentzat kasuetan</i>. - Adberbio zehaztugabeen deklinabidea ikastea: <i>non, nondik, nora</i>. - Postposizioak: noren bidez, <i>noren menpe, noren truke, nondik/non zehar</i> eta abar. - Komunikazio egoera desberdinekin loturiko egiturak eta funtzioak finkatu eta erabiltzea: perpaus adbertsatiboak (<i>baizik, baino</i>), erlatibozkoak (<i>-tako, -takoak ..., -(r)ikoa, -(r)ikoak ..., -ena, -enak...</i>), kausazkoak (<i>-t(z)egatik, -enez gero</i>), baldintzazkoak (<i>ba-, -ez gero, -t(z)ekotan, ezean</i>), kontzesiboak (<i>nahiz eta ... -en, -en ...arren, -agatik ere, ba- ...ere</i>), denborazkoak (<i>-en bitartean, -en bakoitzean, -en guztietan</i>), moduzkoak (<i>-en bezala, -en moduan, -enez, -ela(rik), arabera</i>) eta ondoriozkoak (<i>hain ..., hainbeste ...</i>).

DBH1	DBH2
• Testu-lokailu batzuk erabili eta ikastea: esate baterako, bazen behin batean, orduan, nire ustez eta abar. • Adjektiboen eta adberbioen graduatzaileak erabili eta ikastea. errepikapena, oso ... • Eskolako hiztegiek ematen dituzten informazio linguistikoak interpretatzea. • Testu prozesadoreetako hiztegiak eta zuzentzaile ortografikoak erabiltzen hastea. • Arau ortografikoak ezagutzea eta gogoeta eginez erabiltzea, gizar-tean duten balioa eta idazkietan arauak betetzeko betebeharra aintzat hartuz.	• Testu-lokailuak erabili eta ikastea; esate baterako, orduan, gainera, horregatik, bada, adibidez eta abar. • Adjektiboen eta adberbioen graduatzaileak erabili eta ikastea: oso, nahiko, samar eta abar. • Zailtasun berezia duten fonemak ahoskatzen ikastea. • Hitzen eta esaldien erritmoarekin, intonazioarekin eta azentuarekin loturiko oinarritzko patroiak ezagutu eta erabiltzea. • Eskolako hiztegiek ematen dituzten informazio linguistikoak interpretatzea. • Testu prozesadoreetako hiztegiak eta zuzentzaile ortografikoak erabiltzea. • Arau ortografikoak ezagutzea eta gogoeta eginez erabiltzea, gizar-tean duten balioa eta idazkietan arauak betetzeko betebeharra aintzat hartuz.
Trebetasunak eta estrategiak • Ulertzeko eta adierazteko trebetasunak praktikan jartzerakoan, unitate linguistikoei eta funtzionamendu arauetara buruzko ezagutza teorikoak aplikatzea. a) Ikasleari oraindik ere menperatzen ez dituen egiturak aurkeztea. Haien funtzionamendua aztertzea eta haietaz baliatzea; lehenbizi ulertzeko trebetasunak eta gero sortzeko trebetasunak. b) Ikasleek jada erabiltzen dituzten forma eta egitura gramatikalak aztertzea eta linguistikoki lantzea; hau da, izena ematea, haien erabilera fintzea eta etekina ateratzea. c) Ikaslea prestatzea forma linguistikoen eta fenomeno sintaktikoen manipulazio praktikoa egin dezan. Ikasleak jakin behar du esaldiko hitzak konbinatzen, sailkatzen, ordeztzen, aldatzen, modalizatzen, ordenatzen, errepikatzen eta abar. • Testuetan adibideak aurkitzea. Ikastekoak diren elementuak identifikatzea. Identifikatutako elementuak konparatzea eta erlazionatzea. • Norberaren ezagutzak (printzipio edo arau linguistikoak sartzea) edo kontsulta iturriak (hiztegiak, gramatikak, erabilerak ...) erabiltzea arazoak ebazteko edo eskatutako lana egiteko: osatzea, eraldatzea, laburtzea, zuzentzea, inferitzea, interpretatzea eta abar. • Eskolako hiztegiek ematen dituzten informazio linguistikoak interpretatzea; bereziki hitz motei buruzkoak, lexikoaren erlazio semantikoei buruzkoak (sinonimia, antonimia ...) eta araudiari buruzkoak.	Trebetasunak eta estrategiak • Ulertzeko eta adierazteko trebetasunak praktikan jartzerakoan, unitate linguistikoei eta funtzionamendu arauetara buruzko ezagutza teorikoak aplikatzea. a) Ikasleari oraindik ere menperatzen ez dituen egiturak aurkeztea. Haien funtzionamendua aztertzea eta haietaz baliatzea; lehenbizi ulertzeko trebetasunak eta gero sortzeko trebetasunak. b) Ikasleek jada erabiltzen dituzten forma eta egitura gramatikalak aztertzea eta linguistikoki lantzea; hau da, izena ematea, haien erabilera fintzea eta etekina ateratzea. c) Ikaslea prestatzea forma linguistikoen eta fenomeno sintaktikoen manipulazio praktikoa egin dezan. Ikasleak jakin behar du esaldiko hitzak konbinatzen, sailkatzen, ordeztzen, aldatzen, modalizatzen, ordenatzen, errepikatzen eta abar. • Testuetan adibideak aurkitzea. Ikastekoak diren elementuak identifikatzea. Identifikatutako elementuak konparatzea eta erlazionatzea. • Norberaren ezagutzak (printzipio edo arau linguistikoak sartzea) edo kontsulta iturriak (hiztegiak, gramatikak, erabilerak ...) erabiltzea arazoak ebazteko edo eskatutako lana egiteko: osatzea, eraldatzea, laburtzea, zuzentzea, inferitzea, interpretatzea eta abar. • Eskolako hiztegiek ematen dituzten informazio linguistikoak interpretatzea; bereziki hitz motei buruzkoak, lexikoaren erlazio semantikoei buruzkoak (sinonimia, antonimia ...) eta araudiari buruzkoak.

DBH3	DBH4
• Testu-lokailuak erabili eta ikastea; besteak beste: <i>alde batetik ...bestetik, hasieran, ondoren, bukaeran, bestela, beraz, agia</i>, eta abar. • Adjektiboen eta adberbioen graduatzaileak ikasi eta erabiltzea: <i>bate-re, zeharo, -egi, -en ...</i> • Zailtasun berezia duten fonemak ahoskatzea. • Hitzen eta esaldien erritmoarekin, intonazioarekin eta azentuarekin loturiko patroiak ezagutu eta erabiltzea. • Eskolako hiztegiek ematen dituzten informazio linguistikoak interpretatzea. • Testu prozesadoreetako hiztegiak eta zuzentzaile ortografikoak erabiltzea. • Arau ortografikoak ezagutzea eta gogoeta eginez erabiltzea, gizar-tean duten balioa eta idazkietan arauak betetzeko betebeharra aint-zat hartuz.	• Testu-lokailuak erabili eta ikastea; besteak beste: <i>hasteko, lehenik, ondorioz, bukatzeko, horrenbestez</i>, eta abar. • Zailtasun berezia duten fonemak ahoskatzea. • Hitzen eta esaldien erritmoarekin, intonazioarekin eta azentuarekin loturiko patroiak ezagutu eta autonomiaz erabiltzea. • Eskolako hiztegiek ematen dituzten informazio linguistikoak interpretatzea. • Testu prozesadoreetako hiztegiak eta zuzentzaile ortografikoak erabiltzea. • Arau ortografikoak ezagutzea eta gogoeta eginez erabiltzea, gizar-tean duten balioa eta idazkietan arauak betetzeko betebeharra aint-zat hartuz
Trebetasun eta estrategiak • Ulertzeko eta adierazteko trebetasunak praktikan jartzerakoan, uni-tate linguistikoei eta funtzionamendu arauetarako buruzko ezagutza teo-rikoak aplikatzea. a) Ikasleari oraindik ere menperatzen ez dituen egiturak aurkeztea. Haien funtzionamendua aztertzea eta haietaz baliatzea; lehenbizi ulertzeko trebetasunak eta gero sortzeko trebetasunak. b) Ikasleek jada erabiltzen dituzten forma eta egitura gramatikalak aztertzea eta linguistikoki lantzea; hau da, izena ematea, haien erabilera fintzea eta etekina ateratzea. c) Ikaslea prestatzea forma linguistikoen eta fenomeno sintaktikoen manipulazio praktikoa egin dezan. Ikasleak jakin behar du esaldiko hitzak konbinatzen, sailkatzen, ordeztzen, modalizatzen, ordenatzen, errepikatzen eta abar. • Testuetan adibideak aurkitzea. Ikastekoak diren elementuak identifika-tzea. Identifikatutako elementuak konparatzea eta erlazionatzea. • Norberaren ezagutzak (printzipio edo arau linguistikoak sartzea) edo kontsulta iturriak (hiztegiak, gramatikak, erabilerak ...) erabiltzea arazoak ebazteko edo eskatutako lana egiteko: osatzea, eraldatzea, laburtzea, zuzentzea, inferitzea, interpretatzea eta abar. • Eskolako hiztegiek ematen dituzten informazio linguistikoak inter-pretatzea; bereziki hitz motei buruzkoak, lexikoaren erlazio seman-tikoei buruzkoak (sinonimia, antonimia ...) eta araudiari buruzkoak.	Trebetasun eta estrategiak • Ulertzeko eta adierazteko trebetasunak praktikan jartzerakoan, uni-tate linguistikoei eta funtzionamendu arauetarako buruzko ezagutza teo-rikoak aplikatzea. a) Ikasleari oraindik ere menperatzen ez dituen egiturak aurkeztea. Haien funtzionamendua aztertzea eta haietaz baliatzea; lehenbi-zi ulertzeko trebetasunak eta gero sortzeko trebetasunak. b) Ikasleek jada erabiltzen dituzten forma eta egitura gramatikalak aztertzea eta linguistikoki lantzea; hau da, izena ematea, haien erabilera fintzea eta etekina ateratzea. c) Ikaslea prestatzea forma linguistikoen eta fenomeno sintaktikoen manipulazio praktikoa egin dezan. Ikasleak jakin behar du esal-diko hitzak konbinatzen, sailkatzen, ordeztzen, modaliza-tzen, ordenatzen, errepikatzen eta abar. • Testuetan adibideak aurkitzea. Ikastekoak diren elementuak identifika-tzea. Identifikatutako elementuak konparatzea eta erlazionatzea. • Norberaren ezagutzak (printzipio edo arau linguistikoak sartzea) edo kontsulta iturriak (hiztegiak, gramatikak, erabilerak ...) erabiltzea arazoak ebazteko edo eskatutako lana egiteko: osatzea, eraldatzea, laburtzea, zuzentzea, inferitzea, interpretatzea eta abar. • Eskolako hiztegiek ematen dituzten informazio linguistikoak inter-pretatzea; bereziki hitz motei buruzkoak, lexikoaren erlazio seman-tikoei buruzkoak (sinonimia, antonimia ...) eta araudiari buruzkoak.

5. multzoa. Hizkuntzaren ikaskuntzari buruzko gogoeta

DBH1	DBH2
• Lexikoa antolatu, barneratu, gogoratu eta erabiltzeko oinarrizko estrategiak aplikatzea. • L1eko ikasteko estrategia L2n aplikatzea. • Ikasteko baliabideak progresiboki erabiltzea; esate baterako, hiztegiak, kontsulta liburuak, informazioaren eta komunikazioaren teknologiak. • Komunikazio helburu desberdinen arabera egokiak diren forma gramatikalen erabilerari eta esanahiari buruzko gogoeta gidatua. • Ahozko eta idatzizko produkzioak autoebaluatzeko eta autozuzentzeko estrategiak ikasten hastea. • Akatsa ikasteko prozesuaren zati baten gisara onartzea eta hura gainditzeko jarrera positiboa izatea. • Norberaren lana antolatzea (ikaskuntzari buruzko egunerokoa, agenda, dossierra, kontroleko erregistroa) ikaskuntzan aurrera egiteko estrategia gisa; helburuak ezarri eta haiek lortzeko bitartekoak identifikatuko dira. • Ikasteko estilo pertsonala garatzea. • Gelako testuinguruan eta gelatik kanpo sorturiko ikasketa aukerez baliatzeko interesa. • Taldeko jarduera eta lanetan aktiboki parte hartzea. • Gauzak jendaurrean eta idatziz adierazteko konfiantza eta ekimena.	• Lexikoa antolatu, barneratu, gogoratu eta erabiltzeko estrategiak aplikatzea; esate baterako, testuingurutik esanahiak inferitzea, hitzak formaren eta esanahiaren arabera erlazionatzea, hitzak eta kontzeptuak definitzea. • Lehen hizkuntzako ikasteko estrategiak bigarren hizkuntzan aplikatzea. • Ikasteko baliabideak erabiltzea: hiztegiak, kontsulta liburuak, liburutegiak eta informazioaren eta komunikazioaren teknologiak. • Komunikazio helburu desberdinen arabera egokiak diren forma gramatikalen erabilerari eta esanahiari buruzko gogoeta. • Ebaluazio partekatuko jardueretan eta norberaren ikaskuntzaren ebaluazioan parte hartzea, eta ahozko eta idatzizko produkzioen autozuzenketako estrategiak erabiltzea. • Norberaren lana antolatzea (ikaskuntzari buruzko egunerokoa, agenda, dossierra, kontroleko erregistroa) ikaskuntzan aurrera egiteko estrategia gisa; helburuak ezarri eta haiek lortzeko bitartekoak identifikatuko dira. • Ikasteko estilo pertsonala garatzea. • Gelako testuinguruan eta gelatik kanpo sorturiko ikasketa aukerez baliatzeko interesa. • Taldeko jarduera eta lanetan aktiboki parte hartzea. • Gauzak jendaurrean eta idatziz adierazteko konfiantza eta ekimena. • Hizkuntzaren erabilera hobetzeko norberaren gaitasunean konfiantza izatea. • Baloratzea norberaren hizkuntza ikasteko, antolatzeko eta ezagutzak transmititzeko tresna bat dela.

DBH3	DBH4
• Lexikoa antolatu, barneratu, gogoratu eta erabiltzeko estrategiak aplikatzea; esate baterako, testuingurutik esanahiak inferitzea, hitzak formaren eta esanahiaren arabera erlazionatzea, hitzak eta kontzeptuak definitzea. • Lehen hizkuntzako ikasteko estrategiak bigarren hizkuntzan aplikatzea. • Ikasteko baliabideak antolatzea eta gero eta autonomia gehiagorekin erabiltzea; esate baterako, hiztegiak, kontsulta liburuak, liburutegiak edo informazioaren eta komunikazioaren teknologiak. • Forma gramatikalen erabilera eta esanahiari buruzko analisia eta gogoeta, ezagutzen diren hizkuntzekin konparaketa eta kontrastea eginenez. • Norberaren ikaskuntzaren ebaluazioan parte hartzea eta autozuzenketako estrategiak erabiltzea. • Norberaren lana antolatzea (ikaskuntzari buruzko egunerokoa, agenda, dossierra, kontroleko erregistroa) ikaskuntzan aurrera egiteko estrategia gisa; helburuak ezarri eta haiek lortzeko bitartekoak identifikatuko dira. • Ikasteko estilo pertsonala garatzea. • Gelako testuinguruan eta gelatik kanpo sorturiko ikasketa aukerez baliatzeko interesa. • Taldeko jarduera eta lanetan aktiboki parte hartzea. • Gauzak jendaurrean eta idatziz adierazteko konfiantza eta ekimena. • Hizkuntzaren erabilera hobetzeko norberaren gaitasunean konfiantza izatea. • Baloratzea norberaren hizkuntza ikasteko, antolatzeko eta ezagutzak transmititzeko tresna bat dela.	• Lexikoa antolatu, barneratu, gogoratu eta erabiltzeko estrategiak aplikatzea; esate baterako, testuingurutik esanahiak inferitzea, hitzak formaren eta esanahiaren arabera erlazionatzea, hitzak eta kontzeptuak definitzea. • Lehen hizkuntzako ikasteko estrategiak bigarren hizkuntzan aplikatzea. • Ikasteko baliabideak antolatzea eta gero eta autonomia gehiagorekin erabiltzea; esate baterako, hiztegiak, kontsulta liburuak, liburutegiak edo baliabide digital eta informatikoak. • Forma gramatikalen erabilera eta esanahiari buruzko analisia eta gogoeta, ezagutzen diren hizkuntzekin konparaketa eta kontrastea eginenez. • Norberaren ikaskuntzaren ebaluazioan parte hartzea eta autozuzenketako estrategiak erabiltzea. • Norberaren lana antolatzea (ikaskuntzari buruzko egunerokoa, agenda, dossierra, kontroleko erregistroa) ikaskuntzan aurrera egiteko estrategia gisa; helburuak ezarri eta haiek lortzeko bitartekoak identifikatuko dira. • Ikasteko estilo pertsonala garatzea. • Gelako testuinguruan eta gelatik kanpo sorturiko ikasketa aukerez baliatzeko interesa. • Taldeko jarduera eta lanetan aktiboki parte hartzea.

Ebaluazio irizpideak

1. eta 2. multzoa. Entzutea eta ulertzea hitz egitea eta hizketan aritzea, irakurtzea

DBH1	DBH2
1. Aurrez aurreko edo ikus-entzunezkoen bidezko eguneroko gaiet buruzko elkarrizketetan ideia orokorra eta ideia berariazko garrantzitsuenak ulertzea, poliki eta argitasunez hitz egiten denean. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek gaitasuna duten aurrez aurreko edo ikus-entzunezkoen bidezko elkarrizketan funtsezkoena ulertzeko, nahiz eta testuak osorik ez ulertu. Helburua izanen da, funtsean, jarraibideen, iruzkinen, galdera eta erantzunen, elkarrizketa laburren, deskribapenen eta narrazio laburren esanahia identifikatzea.	1. Mintzakide baten edo komunikabideen eskutik heldu diren gai ezagunei buruzko ahozko testuetan ideia orokorra eta informazio berariazkoak ulertzea. Irizpide honekin baloratu nahi da ikasleek gaitasuna duten gai ezagunei buruzko aurkezpen laburretan eta elkarrizketetan ideia nagusia eta xehetasun berariazkoak ulertzeko. Halaber, neurtu nahi da ikasleen gaitasuna komunikabideetatik heldu diren eta ebakera estandarra duten ahozko testuen ideia orokorra ulertzeko.
2. Ahoz komunikatzea, gai ezagunei edo alde aurretik landutakoiei buruzko elkarrizketa eta simulazioetan parte hartuz; behar diren estrategiak erabiliko dira komunikazioaren jarraitutasuna errazteko, eta komunikazio asmoaren arabera diskurtso ulergarri eta egokia sortuko da. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek ahoz komunikatzeko duten gaitasuna, gai ezagunei buruzko elkarrizketetan, errealetan nahiz simulatuetan, parte hartuz. Funtsean honelakoak izanen dira: galderak egitea eta erantzutea, ideiak eta informazioa elkarrekin trukatzeko, aurresteke moduko egoeretan gai ezagunei buruzko bizipenak kontatzea, komunikazioa bermatuko duten baliabide linguistikoak eta estrategiak erabiliz. Produktzioek akats lexiko, morfosintaktiko edo fonetiko batzuk edukitzean ahalko dituzte, komunikazioa zailtzen ez badute.	2. Bizipen pertsonal, plan eta proiektuei buruzko elkarrizketa eta simulazioetan gero eta autonomia handiagoaz parte hartzea, komunikazioa lortzeko egitura errazak, gizarte harremanetarako adierazpide ohikoenak eta ebakera egokia erabiliz. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek norainoko gaitasuna duten ulermena eta adierazpena integratzea eskatzen duten egoera interaktiboetan jarduteko. Elkarrizketak bi motatako egoeretan gertatuko dira: ikasgelako ohikoak (informazioa eta argibideak eskatzea, baimena eskatzea, lan taldean jardutea eta abar) eta irakasleak sorturikoak (jokoak, simulazioak, rol jokoak, informazioaren eta komunikazioaren teknologien bidezko komunikazioa eta abar). Mezuak oraindik ere zailtzeak izan daitezke, eta litekeena da akats morfosintaktikoak eta lexiko urria edukitzea, baina mezuak beti ulergarri izan beharko du.
3. Ideia orokorra ezagutzea eta informazio berariazkoa ateratzea, ikusizko baliabideen laguntzarekin, gai ugariri buruzko eta adinaren arabera egokitutako idatzizko testuetatik eta curriculumeko arlo batzuekin lotutako testuetatik. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek zenbateko gaitasuna duten era askotako testuak ulertzeko: jarraibideak, gutunak, deskribapen eta narrazio laburrak, mezuak, galdetegiak eta abar, irakurketarako oinarritzko estrategiak aplikatuz; esate baterako, esanahiak testuinguruaren edo ikusizko elementuen arabera inferitzea edo ezagutzen diren hizkuntzekin aldatzea. Irizpide honekin ebaluatu nahi da, halaber, testuak irakurtzeko gaitasuna; testu horiek paperean nahiz euskarri digitalean egoten ahal dira, eta luze samarrak izanen dira, eta ikasteko edo irakurketarekin gozatzeko irakurriko ditu ikasleak, hiztegiaren laguntza erabiliz, behar badu. Baloratuko da, halaber, ozenki irakurritako testuak ulertzen diren, aurretik isilik irakurrita.	3. Idatzizko testuetan informazio orokorra eta berariazkoa ulertzea; testu egokituak nahiz jatorrizkoak izanen dira, luzera desberdinetakoak, eta adinaren arabera egokituak. Testuak ulertu direla propio prestatuturiko jardura baten bidez erakutsiko da. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek gaitasuna duten pertsonen arteko testu idatziak ulertzeko; esate baterako, gutunak, iragarriak, era askotako liburuxkak, narrazioak, gazteentzako aldizkarietako artikulak, web orriak, abestien letrak eta abar. Irakurketarako estrategiak aplikatuko dira: esate baterako, esanahiak testuingurutik inferitzea edo ezagutzen dituen hizkuntzetako edo curriculumeko beste arlo batzuetako ezagutzak transferitzea. Halaber, testu luze samarrak, paperean nahiz euskarri digitalean, irakurtzeko gaitasuna ebaluatuko da, betiere hiztegi modu espontaneoan joz argudioren bat ulertzea zail gertatzen denean, gako hitzen bat ezagutzen ez delako, eta testu horiek ulertzen direla erakutsiz jardura linguistikoen eta ez-linguistikoen bitartez.

DBH3	DBH4
1. Gai zehatz eta ezagunei buruzko ahozko testuetan eta ikus-entzunezko hedabideek argitasunez emititutako mzu errazetan informazio orokorra eta berariazkoa, ideia nagusia eta xehetasun muntadunak ulertzea. Irizpide honen bitartez neurtuko da ikasleek zein gaitasun duten jarraibideak jarraitzeko, deiak, elkarrizketak edo aurkezpen laburrak, aurrez aurrekoak, jarraitzeko; betiere, gai ezagunei buruzkoak izanen dira: aisia eta denbora librea, preferentziak, bizipen pertsonalak, ikasgelaren antolaketa eta hizlariaren asmoa identifikatzen dutenak. Halaber, neurtu nahi da ikasleen gaitasuna komunikabideetatik heldu diren eta ebakera estandarra duten ahozko testuen ideia orokorra eta informazio zehatzak ulertzeko.	1. Pertsonen arteko komunikazio egoeretan emititutako edo ikus-entzunezko hedabideek emandako ahozko testuetan informazio orokorra eta berariazkoa, ideia nagusia eta xehetasun garrantzitsuenak ulertzea; betiere, ahozko testu horiek ezagutza espezializatuak behar ez diren gai buruzkoak izanen dira. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek gaitasuna duten aurrez aurreko komunikazio egoeretan emititutako mezuak ulertzeko; betiere, mezuak beharrian materialei eta gizarte harremanei buruzkoak, sentipen fisikoei eta sentimendu eta iritziei buruzkoak izanen dira. Halaber, irizpide honekin neurtu nahi da ikasleek norainoko gaitasuna duten ikus-entzunezko hedabideen hitzaldi, albiste eta aurkezpen argi, labur eta antolatutak ulertzeko.
2. Era askotako komunikazio asmoak dituzten ohiko edo interes pertsonaleko egoerei buruzko elkarrizketa eta simulazio laburretan parte hartzea, hizketaldiaren konbentzio propioak erabiliz eta elkarrekin-tzan sorturiko zailtasunak ebazteko behar diren estrategiez baliatuz. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek gaitasuna duten hizketaldietan jarduteko, betiere ulertzeko eta ulertua izateko estrategia egokiak erabiliz, horrela gustuak, beharrianak edo sentimenduak adierazteko, informazioa emateko edo hartzeko, iritzia emateko eta bizipenak kontatzeko. Hizketaldietan zuzeneko erlazioa gertatuko da ikasgelako ohiko mintzakideekin, edo bestela aurrean atzeriko ikasleak dituztela ongi daki-ten jatorrizko hiztunekin. Litekeena da komunikazioko elkartrukeetan oker batzuk gertatzea, baina oker horiek ez dute komunikazioa oztopatuko.	2. Hizketaldi eta simulazioetan parte hartzea komunikazioari hasiera emateko, eusteko eta amaiera emateko estrategiak erabiliz, eta diskurtso ulargarria eta egoeraren eta komunikazio asmoaren arabera ezaugarriei egokitua sortuko da. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek gaitasuna duten era askotako komunikazio asmoak dituzten elkarrizketetan jarduteko (harremanak ezartzea, aurkeztea, narratzea eta argudiatzea, deskribatzea eta jarraibideak ematea), ikasgelako ohiko mintzakideekin edo jatorrizko hiztunekiko komunikazioa bermatuko duten estrategiak eta baliabideak erabiliz. Komunikazioko elkartrukeetan oinarritzko koordinazioko eta mendetasuneko elementuak izanen dira, eta litekeena da komunikazioa oztopatuko ez duten akats batzuk egitea.
3. Zabalera desberdineko jatorrizko testuetako eta testu egokituetako informazio orokorra eta datu garrantzitsu guztiak ulertzea, egitateak eta iritzia bereiziz eta egilearen komunikazioa asmoa identifikatuz, kasua bada. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek gaitasuna duten gai orokorrei buruzko edo curriculumeko beste irakasgai batzuekin lotutako idatzizko testuak ulertzeko (narratioak, deskribapenak, argudiozko testuak), irakurketarako ezagutzen dituzten estrategiak eta beste berri batzuk erabiliz; esate baterako, gaia identifikatzea elementu testualen eta paratestualen bitartez. Irizpide honekin ebaluatu nahi da, halaber, ikasleek gaitasuna duten zabalera desberdineko liburuak, albisteak, jarraibideak, azalpenak eta abar modu autonomoan irakurtzeko hainbat euskarritan eta xede desberdinekin: berariazko lan bat egiteko informazioa bildu edo komunikatzea, beste irakasgai batzuetako edukia ikastea eta gozatzeko edo entretenitzeko irakurtzea. Baloratuko da, halaber, ozenki irakurtzen denean, erritmo eta intonazio egokiak, ikasleak ulertzen duen.	3. Zabalera desberdineko jatorrizko testuetako eta testu egokituetako informazio orokorra eta berariazkoa ulertzea, datuak, iritzia, argudioak, informazio implizituak eta egileak komunikatu nahi duena identifikatuz. Irizpide honekin aintzat hartuko da ikasleek idatzizko komunikazioko testu ohikoenak eta gehien erabiltzen direnak ulertzen dituzten, edo testu literarioak eta aztergai den hizkuntza hitz egiten den lekuetako kulturarekin eta gizartearekin loturiko zabalkundeko testuak, barnertutako estrategiak erabiliz eta beste batzuetan aurrerapenak lortuz; esate baterako, zuzeneko inferentziak egitea. Irizpide honekin, ebaluatu nahi da, halaber, ikasleek gaitasuna duten testu luzeagoak autonomiaz irakurtzeko, era askotako edukiei buruzko informazioa kontsultatzeko edo bilatzeko, ikasteko edo gozamen edo jakin-min hutsarengatik, hiztegiak edo bestelako informazio iturri batzuk, paperean nahiz euskarri digitalean, zuzen erabiliz. Baloratuko da, halaber, ozenki irakurtzen denean, erritmo eta intonazio egokiak, ikasleak ulertzen duen.

DBH1	DBH2
4. Testu laburrak idaztea, egitura, funtzio eta lexiko egokiak erabiliz, bai eta kohesioaren oinarritzko elementuetako batzuk ere; eredueta-tik abiatuko da ikaslea, eta ortografiaren eta puntuazioaren oinarritzko arauak errespetatuko ditu. Irizpide honekin oharrak, deskribapenak, gutun arruntak edo elektro-nikoak eta mezuak idazteko gaitasuna ebaluatu nahi da (oinarritzko tes-tuak badira ere). Testuetan, maiz erabiltzen diren hitzak jasoko dira, ikasgelan landutako perpaus bakunek eta oinarritzko lokailuek osatu-riko egitura elkartuak. Aurkezpen argi, txukun eta ordenatua ere balo-ratuko da, paperean nahiz euskarri digitalean.	4. Era askotako testuak euskarri desberdinetan modu gidatuan idaz-tea, egitura eta lokailu errazak eta lexiko egokia erabiliz, formaren al-derdiak zainduz eta ortografiaren eta puntuazioaren funtsezko arauak errespetatuz, irakurleak testuak uler ditzan eta onartzeko moduko zu-zentasuna izan dezaten. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek, gidaritzapean, gauzak ida-tziz adierazteko duten gaitasuna, paperean nahiz euskarri digitalean irakurlearendako ulergarriak izan daitezen: gertaerei eta eguneroko eta ohiko jardueri buruzko deskribapenak, bizipen pertsonalei buruzko narrazioak, planak eta proiektuak, gutunak, postalak, formularioak eta posta elektronikoak. Aurkezpen argi, txukun eta ordenatua ere balora-tuko da, paperean nahiz euskarri digitalean.
5. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak modu gidatuan erabiltzea, informazioa bilatzeko, mezuak eredueta-tik abiatuz sor-tzeko eta harreman pertsonalak ezartzeko; teknologia horien erabile-ra dela-eta interesa erakustea. Irizpide honekin ebaluatuko da informazioaren eta komunikazioaren teknologiak komunikaziorako eta ikasketarako tresna gisa erabiltzeko gaitasuna, betiere gelako ohiko jardueretan eta harreman pertsonalak ezartzeko. Ezartzen diren komunikazioak alde zuzenetik landutako lan ezagunei buruzkoak izanen dira, eta ereduarekin egiten dira. Kontuan hartuko da, halaber, ikasleek aniztasun linguistikoa baloratzen ote du-ten elementu aberasgarri gisa, eta atzerriko hizkuntza dela-eta hura erabiltzeko daukaten jarrera.	

Oharrak

DBH3	DBH4
4. Era askotako testuak euskarri desberdinetan modu gidatuan idaztea, lexikoa, egiturak eta kohesioko eta koherentziako elementu batzuk zainduz, ideien arteko erlazioak markatzeko eta testuak irakurlearendako ulergarriak izan daitezen. Irizpide honekin ebaluatzen da ikasleek idatziz komunikatzeko duten gaitasuna; zirriborroak egin eta berrikusteko eta erregistro egokia hautatzeko duten gaitasuna. Testuek, gutxienez ere, sintaxi soil eta ulertteraza izanen dute, eta lexiko mugatua baina testuingururako egokia; ortografia eta puntuazioa zuzenak izanen dira. Testuek lotura izanen dute komunikazio behar ohikoenekin eta komunikazio asmo desberdinekin. Idazki guztietan, orobat, aurkezpen argi, txukun eta ordenatua ebaluatuko da, bai eta testuak lantzeko eta aurkezteko baliabide informatikoak erabiltzeko trebetasuna ere.	4. Era askotako testuak modu gidatuan idaztea, lexikoa, egiturak eta kohesioko eta koherentziako elementu batzuk zainduz, ideien arteko erlazioak markatzeko eta testuak irakurlearendako ulergarriak izan daitezen. Irizpide honekin ebaluatzen da ikasleek idatziz komunikatzeko duten gaitasuna; ikasleak zirriborroak egiten eta berrikusten eta erregistro egokia hautatzen hasiko dira. Testuek sintaxi soil eta ulertteraza izanen dute, eta lexiko mugatua baina testuingururako egokia; ortografia eta puntuazioa zuzenak izanen dira. Testuek lotura izanen dute komunikazio behar ohikoenekin eta komunikazio asmo desberdinekin. Idazki guztietan, orobat, aurkezpen argi, txukun eta ordenatua ebaluatuko da, bai eta testuak lantzeko eta aurkezteko baliabide informatikoak erabiltzeko trebetasuna ere.
	5. Era askotako testuak autonomia handi samarrarekin eta egitura logiko batekin idaztea, genero bakoitzaren oinarrizko konbentzioak, testuingururako lexiko egokia eta kohesioko eta koherentziako behar diren elementuak erabiliz, irakurlearendako erraz ulertzeko modukoak izan daitezen. Helburua da idatziz modu ordenatuan komunikatzeko gaitasuna aintzat hartzea, eta testu askeen produkzioan hasia (deiak, gutunak, jarraibideak, deskribapenak, bizipenei buruzko kontakizunak, albisteak...), egitura egoki logiko bat erabiliz eta arreta berezia eskainiz idazteko prozesuaren plangintza egiteari. Idazki guztietan, paperean nahiz euskarri digitalean, ebaluatuko da genero bakoitzaren oinarrizko konbentzioak gero eta gehiago erabiltzen diren eta aurkezpen argi, txukun eta ordenatua egiten den.

Oharrak

3. multzoa. Alderdi soziokulturalak eta kulturarteko kontzientzia

DBH1	DBH2
6. Elementu kultural edo geografiko batzuk identifikatzea eta haiek ezagutzeko interesa erakustea. Irizpide honekin egiaztatu nahi da ikasleek testuinguru soziokultural eta geografikoko ezaugarri garrantzitsuenetako batzuk ezagutzen dituztela, eta interesgarri zaizkiela eta aintzat hartzen dituztela kultur azturak, eta errespetuzko jarrera dutela gure erkidegoko balore eta jokabideekiko.	6. Alderdi sozial, kultural, historiko, geografiko edo literario batzuk identifikatu eta haien adibideak ematea, eta haiek ezagutzeko interesa erakustea. Irizpide honekin antzemanen da gizartearen, kulturaren, historiaren, geografiaren eta literaturaren ezaugarri garrantzitsuenak eta bereizgarriak ezagutzen diren. Halaber, ebaluatuko da ikasleek errespetua erakusten duten beste herri batzuen balore eta jokabideekiko, horrekin estereotipo batzuk gaindituz.

4. multzoa. Hizkuntzaren ezaguera

DBH1	DBH2
7. Hizkuntzaren kodearen alderdi formal batzuen ezagutza erabiltzea (morfologia, sintaxia eta fonologia) komunikazioaren testuinguru desberdinetan, hala norberaren produkzioetan nola gainerakoen produkzioak ulertzerakoan. Irizpide honekin ebaluatuko da ikasleak gai diren sistema linguistikoari buruz dauzkaten ezagutzak aplikatzeko, hizkuntzaren soinu, erritmo, intonazio eta antolaketa alderdiak erabiliz jarduera desberdinetan, hala norberaren produkzioetan nola gainerakoen produkzioak ulertzerakoan.	7. Hizkuntzaren sistema linguistikoari buruz barneratutako ezagutzak erabiltzea komunikazioaren testuinguru desberdinetan, hala norberaren ahozko nahiz idatzizko produkzioetan nola gainerakoen produkzioak ulertzerakoan. Irizpide honekin ebaluatuko da ikasleek gaitasuna duten sistema linguistikoari buruz dauzkaten ezagutzak aplikatzeko bai beren produkzioetan, bai gainerakoen produkzioak ulertzerakoan.

Oharrak

DBH3	DBH4
5. Alderdi kultural garrantzitsuenak identifikatzea, ikasten den hizkuntzaren gizarteak dauzkan ohitura, arau, jarrera eta baloreetako ezaugarri aipagarrienak seinalatzea, eta norberarenaz besteko patroi kulturalak positiboki baloratzea. Irizpide honekin antzemanen da ikasleak gai ote diren ahozko eta idatzizko testuetan identifikatzeko hizkuntza hitz egiten den lekuetako kultura orokorraren ezaugarri aipagarri eta bereizgarri batzuk, haiek modu argi eta errazean deskribatzeko gauza diren, eta balore eta jokabideekiko errespetua erakusten duten, horrekin estereotipo batzuk gaindituz.	6. Alderdi kultural aipagarrienak identifikatu eta deskribatzea eta ikasten ari den hizkuntzaren gizarteak eta norberaren gizarteak dituzten ohituren, usadioen, jarreraren eta baloreen ezaugarri nagusiak elkarrekin erlazionatzea, eta haiekiko errespetua erakustea. Irizpide honekin egiaztatu nahi da ikasleak gai diren ahozko eta idatzizko testuetan hizkuntzaren kultura orokorraren arrasto aipagarri eta bereizgarri batzuk identifikatzeko; antzemandako arrasto horien eta norberaren hizkuntzako ezaugarrien arteko antzekotasunak eta aldeak ezartzen dituzten, eta estereotipoak gaindituta beraiezez besteko patroi kulturalak baloratzen eta errespetatzen dituzten.

DBH3	DBH4
6. Hizkuntzaren sistema linguistikoari buruz barneratutako ezagutzak modu kontzientean erabiltzea era askotako komunikazio testuinguruetan, hala norberaren ahozko nahiz idatzizko produkzioetan nola gainerakoen produkzioak ulertzerakoan. Irizpide honekin aintzat hartu nahi da ikasleek gaitasuna duten sistema linguistikoari buruz dauzkaten ezagutzak gero eta autonomia handiagoarekin aplikatzeko, hala beraien ahozko nahiz idatzizko produkzioetan nola gainerakoen produkzioak ulertzerakoan.	7. Hizkuntzaren sistema linguistikoari buruz barneratutako ezagutzak kontzienteki erabiltzea, komunikazioaren testuinguru desberdinetan, autozuzenketarako eta autoebaluaziorako tresna gisa norberaren ahozko eta idatzizko produkzioetan, eta gainerakoen produkzioak ulertzeko. Irizpide honekin ebaluatuko da ikasleek gaitasuna duten sistema linguistikoari buruz dauzkaten ezagutzak aplikatzeko beraien ahozko eta idatzizko produkzioetan, bai gainerakoen produkzioak ulertzerakoan.

Oharrak

5. multzoa. Hizkuntzaren ikaskuntzari buruzko gogoeta

DBH1	DBH2
8. Ikaskuntzan aurrera egiteko erabilitako estrategia batzuk identifikatu eta haien adibideak jartzea. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek ikaskuntza prozesua errazten duten oinarritzko estrategiak erabiltzen dituzten; esate baterako, aurrerapenak baloratzen joateko gaitasuna, gehiago eta hobeki ikasteko moduari buruzko gogoeta, akatsa barneratu eta onartzea ikasteko prozesuaren atal gisa; lexikoa bildu, buruz ikasi eta berrikusteko moduak erabiltzea; hiztegia zuzen erabiltzea testuinguruaren arabera adiera egokia identifikatzeko; baliabide bibliografikoak, informatikoak eta digitalak erabiltzea informazioa biltzeko, gelan landutako alderdiak zabaldu edo berrikusteko eta abarretarako.	8. Ikaskuntzan aurrera egiteko erabilitako oinarritzko estrategia batzuk identifikatu, erabili eta azaltzea. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasteko prozesua errazten duten estrategiak erabiltzen ote diren; esate baterako, beren aurrerapenak baloratzeko gaitasuna, ikaskuntzari buruz gogoeta egitea; lexikoa bildu, buruz ikasi eta berrikusteko modu desberdinak erabiltzea; hiztegia zuzen erabiltzea testuinguruaren arabera adiera identifikatzeko; baliabide bibliografikoak, informatikoak eta digitalak erabiltzea informazioa biltzeko, ikasgelan landutako alderdi batzuk zabaltzeko edo berrikusteko; norberaren ikaskuntzaren ebaluazioan parte hartzea, eta autozuzenketarako mekanismo batzuk erabiltzea.
9. Hizkuntzaren kodearen alderdi formal batzuen ezagutza erabiltzea (morfologia, sintaxia eta fonologia) autoikaskuntzarako eta autozuzenketarako tresna gisa norberaren produkzioetan, eta gainerakoen produkzioak hobeki ulertzeko. Irizpide honekin ebaluatuko da ikasleak gai diren sistema linguistikoari buruz dauzkaten ezagutzak aplikatzeko, hizkuntzaren soinu, erritmo, intonazio eta antolaketa alderdiak erabiliz jardura desberdinetan, eta gogoeta egiteko beren produkzioak eta gainerakoen produkzioak ulertzea bideratzen duen zuzentasun formalaren beharraz.	9. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak modu gidatuan erabiltzea informazioa lortzeko, testuak ereduetatik abiatuz sortzeko eta harreman pertsonalak ezartzeko; teknologia horien erabilera dela-eta interesa erakustea. Irizpide honekin baloratu nahi da informazioaren eta komunikazioaren teknologiak komunikaziorako eta ikasketarako tresna gisa erabiltzeko gaitasuna, betiere gelako ohiko jardueretan eta harreman pertsonalak ezartzeko. Ezartzen diren komunikazioak lehenik landutako lan eza-gunei buruzkoak izanen dira. Kontuan hartuko da, halaber, ikasleek aniztasun linguistikoa baloratzen ote duten elementu aberasgarri gisa, eta hizkuntza dela-eta hura erabiltzeko daukaten jarrera.
	10. Eskualdeak berezko dituen alderdi sozial, kultural, historiko, geografiko edo literario batzuk ezagutzeko interesa erakustea. Halaber, ebaluatuko da ikasleek errespetua erakusten duten beste herri batzuen balore eta jokabideekiko, horrekin estereotipo batzuk gaindituz.
	11. Atzerriko hizkuntzaren sistema linguistikoari buruz barneratutako ezagutzak erabiltzea, komunikazioaren testuinguru desberdinetan, autoikaskuntzarako eta autozuzenketarako tresna gisa norberaren ahozko eta idatzizko produkzioetan, eta gainerakoen produkzioak ulertzeko. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek gaitasuna duten sistema linguistikoari buruz dituzten ezagutzak aplikatzeko eta beren produkzioak eta besteak ulertzea ahalbidetzen duen zuzentasun formalaren beharri buruz gogoeta egiteko.

DBH3	DBH4
7. Ikaskuntzan aurrera egiteko erabilitako estrategiak identifikatu, erabili eta ahoz azaltzea. Irizpide honek ebaluatu nahi du ikasleek ikasteko prozesua errazten duten estrategiak erabiltzen dituzten; esate baterako, aurrerapenak baloratzea, ikaskuntzari buruz gogoeta egitea; lexikoa bildu, buruz ikasi eta berrikusteko estrategia desberdinak erabiltzea; hiztegiak eta baliabide bibliografiko, informatiko eta digitalak gero eta autonomia handiagoarekin erabiltzea; forma gramatikalen erabilera eta esanahia aztertu eta haiei buruz gogoeta egitea, ezagutzen dituzten beste hizkuntza batzuekin konparatuz eta alderatuz; ikasteko aukerez kontzienteki baliatzea ikasgelan eta ikasgelatik kanpo, edo autozuzenketarako mekanismoak erabiltzea.	8. Ikasteko erabili diren estrategiak identifikatu, erabili eta azaltzea; erabil daitezkeen beste batzuen adibideak jartzea eta ikasteko helbururako egokienak zein diren erabakitzea. Irizpide honek ebaluatu nahi du ikasleek ikasteko prozesua errazten duten estrategiak erabiltzen dituzten, lexikoa bildu, buruz ikasi eta berrikusteko modu desberdinen aplikazio autonomoa eginez; hiztegiak eta baliabide bibliografiko, informatiko eta digitalak gero eta autonomia handiagoarekin erabiltzea; forma gramatikalen erabilera eta esanahia aztertu eta haiei buruz gogoeta egitea, ezagutzen dituen beste hizkuntza batzuekin konparatuz eta alderatuz; ikasteko aukerez kontzienteki baliatzea ikasgelan eta ikasgelatik kanpo; norberaren ikasketa ebaluatzen parte hartzea; edo autozuzenketarako mekanismoak erabiltzea.
8. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak gero eta autonomia handiagorekin erabiltzea, informazioa bilatzeko, ereduetatik abiatuz testuak sortzeko, posta elektronikoko mezuak bidali eta jasotzeko, eta ahozko eta idatzizko harreman pertsonalak ezartzeko, teknologia horien erabilera dela-eta interesa erakutsiz. Irizpide honekin baloratu nahi da informazioaren eta komunikazioaren teknologiak komunikaziorako eta ikasketarako tresna gisa erabiltzeko gaitasuna, betiere gelako ohiko jardueretan eta ahozko eta idatzizko harreman pertsonalak ezartzeko. Ezartzen diren komunikazioak lehenetik landutako lan ezagunei buruzkoak izanen dira. Kontuan hartuko da, halaber, ikasleek aniztasun linguistikoa baloratzen ote duten elementu aberasgarri gisa, eta hizkuntza dela-eta hura erabiltzeko daukaten jarrera.	9. Informazioaren eta komunikazioaren teknologiak autonomia handi samarrarekin erabiltzea, informazioa bilatzeko, ereduetatik abiatuz testuak sortzeko, posta elektronikoko mezuak bidali eta jasotzeko, eta ahozko eta idatzizko harreman pertsonalak ezartzeko, teknologia horien erabilera dela-eta interesa erakutsiz. Irizpide honekin baloratu nahi da informazioaren eta komunikazioaren teknologiak komunikaziorako eta ikasketarako tresna gisa erabiltzeko gaitasuna, betiere gelako ohiko jardueretan eta ahozko eta idatzizko harreman pertsonalak ezartzeko. Ezartzen diren komunikazioak ikasgelan lehenetik landutako lan ezagunei buruzkoak izanen dira. Kontuan hartuko da, halaber, ikasleek aniztasun linguistikoa baloratzen ote duten elementu aberasgarri gisa, eta hizkuntza dela-eta hura erabiltzeko daukaten jarrera.
9. Norberarenaz besteko patroikulturalen balorazio positiboa egitea. Irizpide honekin egiaztatuko da ikasleak gauza diren errespetua erakusteko beste herri batzuen balore eta jokabideekiko, horretarako estereotipo batzuk gaindituz.	10. Norberarenaz besteko patroikulturalen balorazio positiboa egitea. Irizpide honekin egiaztatuko da ikasleak gauza diren errespetua erakusteko beste herri batzuen balore eta jokabideekiko, horretarako estereotipo batzuk gaindituz.
10. Komunikazio testuinguru desberdinetan, modu kontzientean, atzerriko hizkuntzaren sistema linguistikoari buruz barneratutako ezagutzak erabiltzea, autozuzenketarako eta autoebaluaziorako tresna gisa norberaren ahozko eta idatzizko produkzioetan, eta gainerrakoen produkzioak ulertzeko. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek gaitasuna duten sistema linguistikoari buruz dituzten ezagutzak gero eta autonomia handiagorekin aplikatzeko eta beren produkzioak eta besteak ulertzea ahalbidetzen duen zuzentasun formalaren beharrari buruz gogoeta egiteko.	11. Komunikazio testuinguru desberdinetan, modu kontzientean, atzerriko hizkuntzaren sistema linguistikoari buruz barneratutako ezagutzak erabiltzea, autozuzenketarako eta autoebaluaziorako tresna gisa norberaren ahozko eta idatzizko produkzioetan, eta gainerrakoen produkzioak ulertzeko. Irizpide honekin ebaluatu nahi da ikasleek gaitasuna duten sistema linguistikoari buruz dituzten ezagutzak gero eta autonomia handiagorekin aplikatzeko eta beren produkzioak eta besteak ulertzea ahalbidetzen duen zuzentasun formalaren beharrari buruz gogoeta egiteko.

